

24 בינואר 2024

עדכונים עיקריים לקראת פרסום הדוחות התקופתיים לשנת 2023 וסיכום שנה

לקראת פרסומו של הדוח התקופתי לשנת 2023, אנו מתכבדים להביא בפניכם סקירה תמציתית של עדכונים וחיידושים שעשויים להיות רלוונטיים להכנת הדוח התקופתי¹ וכן עדכונים וחיידושים נבחרים נוספים שחלו במהלך השנה החולפת. הסקירה תחולק לפרקים הבאים:

בפרק א' ייסקרו עדכונים הנוגעים בעיקרם לתיאור עסקי התאגיד - דוח הברנע;

בפרק ב' ייסקרו עדכונים הנוגעים בעיקרם לדוח הדירקטוריון;

בפרק ג' יובאו דגשים הנוגעים בעיקרם לפרק 'הפרטים הנוספים';

בפרק ד' ייסקרו עדכונים כלליים ודגשים חשובים נוספים.

ככלל, ולמעט התייחסויות מצומצמות, מזכר זה אינו כולל תמונה רחבה בדבר עדכונים בנושאים חשובים ודיווח כספי שפרסמה רשות ניירות ערך ("הרשות").

א. עדכונים הנוגעים לחלק א' של הדוח התקופתי (תיאור עסקי התאגיד – דוח הברנע)**1. חיידושים ודגשים בנוגע לגילויים אודות סביבה כללית ומשתנים מקרו כלכליים****1.1 הודעת הרשות - דגשים לתאגידים המדווחים בדבר גילוי על השלכות מלחמת "חרבות ברזל"** (7 בנובמבר 2023)

במהלך חודש נובמבר האחרון ובעקבות פרוץ מלחמת 'חרבות ברזל', הרשות פרסמה דגשים וקווים מנחים הנוגעים לגילוי הנדרש במסגרת הדוח לרבעון השלישי לשנת 2023.² לאחר פרסום המסמך הרשות ציינה שתוכנו יהיה רלוונטי גם עבור הדוח התקופתי לשנת 2023. במסגרת המסמך הובהר, כי תאגידים שפעילותם העסקית מושפעת או עלולה להיות מושפעת בצורה מהותית ממצב המלחמה, נדרשים לבחון הכללה של מספר דגשים וניתוחים, בין היתר בעניינים הבאים:

1.1.1 ניתוח ענפי של השפעת אירועי המלחמה על עסקי התאגיד – פרק תיאור עסקי התאגיד, לתקופת הדיווח וכן לתקופה ממועד הדיווח ועד למועד פרסום הדוחות, שיכלול מידע כמותי ואיכותי. המסמך כולל דוגמאות לגילויים ספציפיים בהתאם לענפי פעילות שונים, כגון: מלונאות, נדל"ן יזמי, קבלנות ביצוע ותשתיות, נדל"ן מניב, תעופה, תיירות, קמעונאות אופנה והלבשה, ליסינג, תעשייה, גז ונפט, הייטק, אשראי חוץ בנקאי ובתי השקעות.

1.1.2 ניתוח כללי של השפעת אירועי המלחמה על הפעילות השוטפת של עסקי התאגיד – הגילוי יינתן במסגרת דוח הדירקטוריון, ראייה סעיף 8.1 להלן.

¹ העדכונים המובאים במזכר זה נוגעים בעיקרם לחובות הדיווח התקופתי הכלליות החלות על תאגידים מדווחים, ולצד אלו מוצע לבחון את הוראות הגילוי החלות ביחס לתחומי עיסוק או פעילות מיוחדים (ככל שנקבעו).

² מסמך הרשות כולל גם דגשים הנוגעים לגילוי הנדרש במסגרת דוחות מידיים.

1.1.3 ניתוח מצב מימוני ופיננסי – הגילוי יינתן במסגרת דוח הדירקטוריון והדוחות הכספיים, ראייה סעיף 8.2 להלן.

1.1.4 דגשים בעניינים נוספים הרלוונטיים לחלקי הדוח השונים, לרבות: גילוי אודות אירועים שלאחר תאריך המאזן; הבהרה לעניין מידע צופה פני עתיד; תחזיות על יעדים עסקיים ופיננסיים וביצועים תפעוליים (הציפייה היא כי תאגידים שכללו תחזיות כאמור בדיווחים קודמים יבחנו את הצורך בעדכון התחזיות); אופן הצגת המידע (על המידע לגבי השלכות המלחמה להיות מוצג בצורה ברורה, מפורטת ולא סלקטיבית).

1.2 תזכורת – מכתב מנהלת מחלקת תאגידים ברשות לתאגידים המדווחים – דגשים צפויים בפעילות מחלקת תאגידים בשנת 2023 (5 בינואר 2023)

לקראת פרסום הדוח התקופתי לשנת 2022, פורסם מכתב מטעם מנהלת מחלקת תאגידים ברשות לתאגידים המדווחים, במסגרתו הוצגו דגשים ביחס לנושאים שבכוונת הרשות להתמקד בהם במסגרת פעילותה בשנת 2023. בין היתר, במסגרת המכתב נכללו דגשים בנוגע לגילוי בדבר סיכונים ואופן ניהולם, גילוי בנוגע למצגות למשקיעים, מידע Non-GAAP ומידע כספי וולונטרי, גילוי בדבר תזרים מזומנים חזוי, דגשים חשבונאיים ופיננסיים ועוד.

לפרטים נוספים, ראייה סעיף 1 למזכר קודם שפורסם ללקוחות משרדנו בנושא עדכונים עיקריים לקראת פרסום הדוחות התקופתיים לשנת 2022 [כאן](#).

1.3 תזכורת – עמדת סגל חשבונאית מספר 8-99: השפעות אינפלציה ועליית הריבית על הגילוי והדיווח הכספי (3 באוגוסט 2022)

לאור השינויים בשיעורי האינפלציה והריבית בישראל ובעולם, סגל הרשות פרסם את העמדה האמורה, לפיה על כל תאגיד לבחון את מידת חשיפתו לשינויים באינפלציה ובשיעור הריבית. לעמדה יש השלכות הן לגבי הגילוי הנדרש בחלק א' לדוח התקופתי, בין היתר בתיאור הסביבה הכללית שבה פועל התאגיד, והן לגילוי הנדרש במסגרת דוח הדירקטוריון.

למזכר קודם שפורסם ללקוחות משרדנו בנושא לחצי [כאן](#) וכן ראייה סעיף 2 למזכר שפורסם ללקוחות משרדנו בנושא עדכונים עיקריים לקראת פרסום הדוחות התקופתיים לשנת 2022 [כאן](#).

2. תזכורת - גילוי אודות סיכוני סייבר

2.1 דוח ריכוז ממצאי ביקורת רוחב בנושא סיכוני סייבר בתאגיד מדווח (ינואר 2023)

במהלך שנת 2022 ביצעה מחלקת ביקורת והערכה ברשות, ביקורת רוחב במטרה לבחון את תהליך הגילוי והדיווח של התאגידים המדווחים בנוגע לסיכוני סייבר ותקיפות סייבר. דוח ריכוז הממצאים משקף את עמדת סגל הרשות במספר סוגיות שהתגבשו במהלך הביקורת וביניהם גילוי בנוגע לסיכוני סייבר ומתקפות סייבר שעשוי להידרש בעיקר במסגרת תיאור גורמי הסיכון בחלק א' לדוח התקופתי וכן בדוח הדירקטוריון.

למזכר שפורסם ללקוחות משרדנו בנושא לחצי [כאן](#).

2.2 עדכון עמדה משפטית מספר 33-105: גילוי בנושא סייבר (25 בינואר 2023)

עמדת הסגל עודכנה בעיקר לשם הוספת תמצית ממצאי הביקורת שנערכה בקרב תאגידים מדווחים (כמפורט בסעיף 2.1 לעיל). העדכונים כוללים בין היתר: (א) הוספת התייחסות לעניין גילוי על מדיניות ניהול סיכוני סייבר בתשקיף ובדוח התקופתי; (ב) הוספת התייחסות בעניין גילוי על מומחיות נושאי משרה וחברי דירקטוריון בתחום הסייבר (כנדרש בתקנות 26(א) ו-26 לתקנות ניירות ערך (דוחות תקופתיים ומיידים), התש"ל-1970 ("תקנות הדוחות"), בחלק ד' לדוח התקופתי); ו-(ג) הוספת הבהרה לפיה אם פורסם דיווח מידי על אירוע סייבר, על התאגיד לבחון האם התגלה מידע מהותי נוסף בנוגע לאירוע ולפרטו במסגרת הדוח התקופתי.

למזכר שפורסם ללקוחות משרדנו בנושא לחצי [כאן](#).

3. גילוי אודות יתרת הרווחים הראויים לחלוקה - פסיקה בעניין מבחן הרווח בחלוקת דיבידנד³ 27)
(באפריל 2023)

בית המשפט העליון קבע כי אין להרחיב את מבחן הרווח ולכלול בגדרו בחינה של נתונים כספיים שטרם בוטאו בדוחות כספיים ובהתאם, אין לחייב את הדירקטוריון, מכוח מבחן הרווח (בשונה ממבחן יכולת הפירעון), להתחשב באירועים מהותיים הצפויים להשפיע על רווחיות החברה, אשר טרם מצאו ביטויים בדוחות הכספיים שכבר פורסמו. זאת, גם כאשר הדירקטוריון מודע לכך שקיימים אירועים כאלו וכי ברבעון העוקב למועד החלטת החלוקה צפויה יתרת העודפים של החברה להיות שלילית.

למזכר שפורסם ללקוחות משרדנו בנושא לחצו/ כאן.

4. גילוי אודות לקוחות מהותיים - דרישה לתשלום עיצום כספי בגין הפרות של אי גילוי בדוחות תקופתיים אודות לקוח מהותי (9 ביולי 2023)

במסגרת בדיקת דוחותיה של חברה ציבורית על-ידי הרשות, נמצא כי לחברה ישנו לקוח שההכנסות ממנו מהוות מעל 20% מסך הכנסות החברה במאוחד בכל אחת מהשנים 2019 ו-2020. למרות זאת, החברה לא ציינה את שמו של הלקוח בדוחות התקופתיים לשנים אלו, כנדרש בפרט 13(ב) לתוספת הראשונה לתקנות ניירות ערך (פרטי התשקיף וטיטת תשקיף – מבנה וצורה), תשכ"ט-1969, ולפיכך הוטל עליה עיצום כספי.

החברה ביקשה לבטל או להפחית את העיצום הכספי בין היתר משום שהסכמי החברה עימו כללו סעיפי סודיות וכי מאפייני ההתקשרות עם הלקוח פורטו ורק שמו לא פורט בדוחות. הרשות לא קיבלה טענות אלו, אך החליטה להפחית את העיצום הכספי בין היתר משום שהחברה לא ביצעה הפרות בשלוש השנים האחרונות ובשל הצעדים שנקטה לתיקון ההפרה ומניעת הישנותה. בנוסף, הרשות הפחיתה את סכום העיצום גם לאור העובדה שהחברה ציינה במקום אחר בדוחות (תיאור עסקי הקבוצה לפי תחומי פעילות) את שמו של הלקוח המהותי כאחד מן הלקוחות העיקריים שלה.

5. גילוי בדבר מימון ונזילות

5.1 עדכונים לעמדה משפטית מספר 15-104: אירוע אשראי בר דיווח (2 בפברואר 2023 ו-14 בינואר 2024)

העדכונים העיקריים שבוצעו בעמדה בחודש פברואר 2023 הינם כדלקמן:

- הוספת הגדרות חדשות למונחים "הלוואה עם תניית הפרה צולבת" (cross default) ו-"הלוואה עם תניית הפרה צולבת מהותית". יודגש כי המונח הלוואה עם הפרה צולבת מהותית כולל גם הלוואה שאינה עומדת בפני עצמה בהגדרה הלוואה מהותית בהכרח, אולם הפרה של אמת מידה בה תקים למלווים עילה לפירעון מיידי של הלוואות שסכומן במצטבר עומד במבחנים הכמותיים של הגדרת הלוואה מהותית. לעמדה נוספו הנחיות לגבי הגילוי הנדרש בגין תנייה כאמור, בין היתר במסגרת דוחות תקופתיים וכן הבהרה במסגרת שאלה ותשובה;

- הוספת אירועים חדשים המחייבים דיווח מיידי אודות אירוע אשראי בר דיווח ואודות הפרה או פעולה שנועדה למנוע הפרה של הסכם אשראי מהותי (כגון דחייה מהותית או מימון מחדש מהותי, או פירעון מוקדם של חלק מהותי מהלוואה שאילולא היה מבוצע הייתה קמה עילה להעמדת הלוואה לפירעון מיידי ועוד).

העדכונים העיקריים שבוצעו בעמדה בחודש ינואר 2024 כוללים הבהרות לעניין מסגרות אשראי, ובכלל זה:

- הבהרה לעניין אופן בחינת מהותיות גילוי על מסגרות אשראי מחייבות לצורך פרסום דיווח מיידי ולצורך גילוי על אשראי בר דיווח מהותי בדוח תקופתי.

³ ע"א 1734/21 ברוט נגד חברת השקעות דיסקונט בע"מ ואח' (27 באפריל 2023).

- בכל הנוגע לחובה לפרסם דיווח מיידי גם אודות העמדת מסגרת אשראי מהותית או שינוי מהותי בה, הובהר כי האמור יחול ביחס למסגרת אשראי **חתומה ומחייבת**.
- נוספו שאלות ותשובות לעמדה, הכוללות הבהרות שונות, כדלקמן: אופן יישום מבחני המהותיות לעניין הגדרת הלוואה מהותית בחברה אשר מוגדרת "ישות השקעה" ומציגה את השקעותיה בחברות המוחזקות בשווי הוגן; הבהרה כי בחינת החזקות הכמותיות מבוססת רק על הלוואות (מימון) שהתאגיד או חברות בנות שלו נטלו ואין לקחת בחשבון ערבויות (כגון ערבות חוק המכר) שהתאגיד או חברות בנות שלו העניקו לצדדים שלישיים; נוספו דוגמאות מספריות ביחס לאופן בחינת מהותיות של העמדת מסגרת אשראי חתומה ומחייבת ושל העמדת הלוואה; וכן הבהרה כי מקום בו תאגיד בוחר לדווח על מסגרות אשראי שאינן מחייבות עליו לציין מפורשות כי מדובר במסגרת שאינה מחייבת ולתת לה גילוי מובחן ונפרד ממסגרות אשראי מחייבות המהוות התחייבות חתומה ובלתי חוזרת מצד נותן האשראי למתן הלוואה.

5.2 פסק דין בעניין גילוי נאות ומלא אודות המצב הפיננסי ונזילות התאגיד⁴ (15 בנובמבר 2022)

המחלקה הכלכלית בבית המשפט המחוזי בתל אביב-יפו אישרה בקשה לאישור תובענה ייצוגית כנגד חברה ציבורית ונושאי משרה בה בעבר, שעניינה בטענות לנזקים שנגרמו לחברי הקבוצה בגין מידע מטעה ומידע חסר בדיווחי החברה בקשר להלוואות שנטלה החברה מבנקים מישראל ומחו"ל, בטוחות ושעבודים שניתנו כנגד הלוואות אלו וביחס לזכויות שהקנו הסכמי הלוואה למלווים. מפסק דין זה עולה החשיבות הגדולה במתן גילוי נאות ומלא אודות המצב הפיננסי ונזילות התאגיד, ובפרט אודות הסכמי אשראי מהותיים או שהפכו מהותיים, וכן גילוי בזמן אמת אודות שינוי נסיבות המשליכות על המצב הפיננסי ונזילות התאגיד (באותו מקרה משבר הקורונה ומצב שוק ההון בעקבותיו), והכל בהתחשב בנסיבות הרלוונטיות השוררות במועד הגילוי.

לפרטים נוספים, ראו/ה סעיף 3 למזכר שפורסם ללקוחות משרדנו בנושא עדכונים עיקריים לקראת פרסום הדוחות התקופתיים לשנת 2022 [כאן](#).

6. גילוי סקטוריאלי

6.1 תחום אשראי חוץ בנקאי

6.1.1 שו"ת 105.31 א – תיאור סיכוני האשראי של תאגיד בעל מגזר פעילות מתן אשראי חוץ בנקאי⁵ (מרץ 2023)

השו"ת האמור מבהיר כיצד יתוארו בדיווחי תאגיד בעל מגזר פעילות אשראי חוץ בנקאי סיכוני האשראי של התאגיד והדרך שבה הוא מנהל אותם. בין היתר, בהתאם להבהרה האמורה, על תאגיד בעל מגזר פעילות מתן אשראי חוץ בנקאי, לכלול גילוי מקיף על רמות הסיכון השונות המיוחסות לכל אחד מסוגי הפעילויות שלו, אופן ניהול הסיכון, הגורמים האמונים על ניהולו והבקורות אותן הוא מיישם כדי למנוע חריגה ממדיניות מתן האשראי שקבע ("המדיניות"). מבלי לגרוע מכלליות האמור, על התאגיד להתייחס לנושאים נוספים במסגרת הגילוי האמור, כמפורט בהבהרת הרשות, ובכלל זה: האם הוגדרה מדיניות אשראי ופירוט תמציתי של עיקריה, האם יש גורמים מורשים לאשר מתן אשראי בסטייה מהמדיניות שנקבעה, שמותיהם ותפקידם והמקרים שבהם רשאים לאשר לסטות מהמדיניות, האם נקבעו בקורות כדי לוודא שאין סטייה מהמדיניות, מעורבות הדירקטוריון בגיבוש המדיניות וביצועה

⁴ ת"צ (תל אביב-יפו) 13382-04-20 **מרדכי גבריאלי נ' קבוצת זלק בע"מ** (15 בנובמבר 2022).
⁵ ההבהרה האמורה פורסמה בהמשך לשו"ת 105-31 (יולי 2022), הכוללת הבהרות לעניין הגילוי הנדרש בדוחות העייתיים של תאגיד שיש לו מגזר פעילות של מתן אשראי חוץ בנקאי ביחס לסיכונים האחרים (שאינם סיכון האשראי) והגילוי הנדרש ביחס לאירועים שבהם התממש איזה מבין הסיכונים האמורים, כגון סיכונים תפעוליים, סיכוני הלבנת הון, סיכוני רגולציה ושינויי חקיקה וסיכון אי ציות להוראות רגולטוריות בנושא.

בפועל ותדירות הדיווח לדירקטוריון, תפקידה של ועדת האשראי בתאגיד, הגורמים שמכהנים בה ומי אחראי למנותם, הגורם האמון על ניהול סיכון האשראי בתאגיד, האם קיימת השפעה של מנגנוני תגמול על סיכון האשראי של התאגיד ועוד.

כן, הובהר כי ייתכנו מצבים שבהם יידרש גילוי איכותני נוסף עבור מאפייני פעילות הייחודיים לתאגיד, כגון פעילות אשראי שמתבצעת באמצעות סניפים והאופן שבו הנהלת התאגיד מפקחת על פעילות זו, פעילות המרת מט"ח בתאגיד וכיו"ב.

6.1.2 עמדת סגל חשבונאית 9-13: מדידת הפסדי אשראי בדוחות חברות האשראי החוץ בנקאי (30 ביולי 2023)

בעקבות ליקויים שנמצאו במספר מקרים בין היתר במסגרת ממצאי ביקורת שנערכה על-ידי הרשות בנושא ההפרשה להפסדי אשראי, סגל הרשות פרסם מספר הבהרות ביחס למדידת הפסדי אשראי וגילויים הניתנים בדוחות של חברות אשראי חוץ בנקאי.

בין היתר, העמדה כוללת התייחסות לגילוי בפרק תיאור עסקי התאגיד בכל הנוגע לטבלת פילוח לפי מועדי פירעון - לעמדת הסגל הצגת חובות בפיגור וחובות שלגביהם בוצעה פריסת חוב או שיקים שגולגלו כחלק מכלל החובות אינה נאותה ויש להציגם בשורה נפרדת משום שמידת הוודאות לגבי פירעונם נמוכה יותר משאר התיק.

6.1.3 החלטת ועדת האכיפה המינהלית בעניין חובות הדיווח בקשר להלוואות שהעניקה החברה (2 במאי 2023)

החלטה של מותב ועדת האכיפה המינהלית בעניינה של חברה ציבורית הפועלת בתחום מתן אשראי המגובה בביטחונות ושל מנכ"ל החברה. במסגרת ההליך נטען כי בוצעו שלוש הפרות דיווח בקשר למתן הלוואה ללווה (באופן עקיף באמצעות חברה פרטית בבעלות מנכ"ל החברה), בטענה להחסרת פרטים מהותיים בדיווח מיידי והחסרת פרטים מהותיים בדוח השנתי. מותב ועדת האכיפה המינהלית קבע כי החברה והמנכ"ל לא ביצעו את ההפרות האמורות, בין היתר כי דובר באי-פירעון נקודתי של ההלוואה בהיקף נמוך. עוד נקבע כי בעת בחינת מהותיותו של אירוע יש לקחת בחשבון את סוג העסקים שבהם עוסקת החברה ואופיים, כאשר במקרה דנן מדובר בהלוואות שיש לגביהן סיכון לא מבוטל של פיגור בתשלומים וההלוואה המקורית גובתה מראש בבטוחות בשווי גבוה משמעותית מההלוואה.

6.2 תחום נדל"ן להשקעה - שו"ת 105.28א: מדד ה-FFO בפעילות נדל"ן להשקעה (פברואר 2023)

ההבהרה מתייחסת לתאגיד הפועל בתחום נדל"ן להשקעה המפרסם בתשקיף או בדיווח עיתי גילוי אודות פעילות זו בהתאם להצעת הרשות לעיגון "הנחיית גילוי בנוגע לפעילות נדל"ן להשקעה". גילוי זה כולל, בין היתר, נתונים אודות מדד ה-FFO (Funds from Operations) על-פי ההגדרה ואופן התחשיב המפורטים בהצעת הרשות ("FFO לפי גישת הרשות"). התאגיד מפרסם במקביל לכך גם גילוי בתחשיב שונה המבוסס על גישת הנהלת התאגיד ("FFO לפי גישת הנהלה").

סגל הרשות קבע כי ככל שהתאגיד מפרסם דיווח כדוגמת מצגת למשקיעים הכולל גילוי אודות ה-FFO לפי גישת הנהלה, על התאגיד לפרסם תחילה באותו דיווח את מדד ה-FFO לפי גישת הרשות ופירוט ההתאמות שביצע ביניהם. עוד הובהר, כי FFO לפי גישת הרשות לא מאפשר ביצוע התאמות (נטרול) בגין הוצאות מימון בגין הצמדה למדד והפקדות ומשיכות פיקדונות בבתי דיוור מוגן (ככל שרלוונטי).

⁶ יו"ר רשות ניירות ערך נ' דקמא קפיטל לימטד בע"מ ואח' (2 במאי 2023).

גילוי אודות הסכמים מהותיים

.7

7.1 פסק דין בעניין הפרות דיווח בקשר לגילוי אודות "חוזה" או "סיכום"⁷ (14 בדצמבר 2023)

המחלקה הכלכלית בבית המשפט המחוזי בתל אביב-יפו אישרה תביעה ייצוגית נגד חברה ציבורית יזמית, העוסקת בעיקר בפרויקטים של בניה למגורים, וכן נגד דירקטורים של החברה, ובכללם בעלי השליטה בה, וזאת בגין פרט מטעה מהותי בדוחות החברה. לפי הנטען, בדיווחי החברה הוצגו מצגים מטעים בקשר לפרויקט התחדשות עירונית של החברה בקריית מלאכי ("פרויקט"), כאשר עם גילוי העובדות בדוח מידי שפרסמה החברה, חלו ירידות חדות בשערי ניירות הערך של החברה.

דיווחי החברה התבססו על מסמך שקיבלה בדוא"ל, החתום על-ידי ראש עיריית קריית מלאכי, ובו נכתב בין היתר כי העירייה תדאג להקצאת יתרת הזכויות ותפעל מול הגורמים הרלוונטיים, באופן שיביא את יחס הדירות בפרויקט ליחס של 1:9 וזאת בקרקע משלימה אחרת שבבעלות רשות מקרקעי ישראל. לאחר מכן הועברה לחברה הודעת הבהרה מטעם העירייה ובה העירייה הבהירה כי לא חתמה עם החברה או עם כל יזם אחר על שום הסכם או התחייבות בעניין הקרקע המשלימה. דיווח מידי מבהיר שפרסמה החברה בעניין הוביל לצניחה של שער מניית החברה ב-16.7%.

בין היתר, המבקשים טענו כי דיווחי החברה היו מטעים בכל הנוגע למצג בדבר הקצאת קרקע משלימה על-ידי העירייה ולגבי קיומו של חוזה מחייב עם העירייה, כך שבמשך תקופה ארוכה דווח כי נחתם "חוזה" או קיים "סיכום" עם העירייה.

בית המשפט קיבל את הבקשה באופן חלקי וקבע כי עלה בידי המבקשים לבסס קיומה של אפשרות סבירה שייקבע כי המצג בדיווחי החברה לפיו נחתם "חוזה", "הסכם" או "סיכום" עם העירייה הינו מטעה. זאת, בין היתר מאחר והמסמך עליו חתם ראש העיר אינו מחייב את העירייה לפי הוראות פקודת העיריות ולאור הודעת הבהרה שהעבירה העירייה לחברה לאחר מכן. עוד נקבע כי החברה ידעה, ולמצער עצמה עיניה מלדעת, את העובדה, שהמסמך אינו בגדר "חוזה", "הסכם" או "סיכום" בעלי תוקף מחייב עם העירייה או לכל הפחות שהחברה התרשלה כשתיארה את המסמך כ"סיכום" בעל תוקף מחייב עם העירייה.

7.2 דרישה לעיצום כספי בגין הפרות של איחור בדיווח על ביטול הסכם מהותי והפרות נוספות (יולי 2023)

עיצום כספי הוטל על חברה ציבורית בגין הפרות נמשכות של איחורים בדיווח על ביטול הסכם מהותי והפרות נוספות.

ההפרה העיקרית נוגעת לאי-דיווח במועד על ביטול הסכם מהותי. החברה טענה כי ביטול ההסכם אינו מהווה התפתחות מהותית המחייבת דיווח שכן מערכת היחסים עם הלקוח לא הסתיימה לחלוטין אלא "שינתה פניה" מהתקשרות חד-פעמית להתקשרות פוטנציאלית נמשכת שהייתה צפויה להיות בהיקפים זהים לאלו של ההתקשרות המקורית. הרשות דחתה את טענת החברה, וקבעה כי העובדה שהחברה דיווחה על ההסכם במועד כריתתו יש בה כדי להוכיח שראתה בו כהסכם מהותי. עוד נקבע, כי גם אם הייתה התקשרות חלופית עם הלקוח מדובר בהתקשרות שונה מהותית מזו המקורית, אשר לא כללה התחייבות מצד הלקוח לרכישת כמות מינימלית מדי שנה, אלא העניקה לו שיקול דעת ביחס לביצוע רכישות מהחברה. לאור האמור, נקבע כי היה על החברה לדווח על ביטול ההסכם או לכל הפחות לדווח על שינוי מהותי בתנאי העסקה.

ההפרות הנוספות עניינן אי-כהונה של דירקטור חיצוני (שני במספר) במשך תקופה העולה על 90 ימים בהתאם להוראות סעיף 239(א) לחוק החברות ואי-דיווח במועד בדבר סיום כהונת דירקטור חיצוני. הרשות עמדה על החשיבות המיוחדת שראה המחוקק בקביעת כללי ממשל תאגידי בתאגידי מדווחים.

לאור פסק הדין האמור, וכן לאור העיצום הכספי בקשר לדיווח אודות ביטול הסכם מהותי, מוצע לבחון את מעמדם המשפטי של הסכמים שניתן גילוי אודותיהם במסגרת סעיף הסכמים מהותיים בחלק א' לדוח התקופתי, לרבות תוקפם כהסכמים מחייבים, מהות ההתחייבויות של החברה והצד השני להסכם וכן אודות שינויים מהותיים שחלו בהם.

ב. עדכונים הנוגעים לחלק ב' של הדוח התקופתי (דוח הדירקטוריון)

8. דגשים לתאגידים המדווחים בדבר גילוי על השלכות מלחמת "חרבות ברזל" (7 בנובמבר 2023)

במסגרת מסמך הדגשים שפרסמה הרשות, כאמור בסעיף 1.1 לעיל, צוין כי תאגידים שפעילותם העסקית מושפעת או עלולה להיות מושפעת בצורה מהותית ממצב המלחמה, נדרשים במסגרת דוח הדירקטוריון לבחון הכללה של הניתוחים הבאים:

8.1 ניתוח כללי של השפעת אירועי המלחמה על הפעילות השוטפת של עסקי התאגיד - הגילוי יכול ניתוח איכותי וכמותי. המסמך כולל דוגמאות לניתוחים כאמור (למשל, ניתוח של אירועי המלחמה להם יש השפעה מהותית על המצב הכספי, הנכסים ועוד), וצוין, כי יש לבצע את הניתוח בהתאם למגזרי הפעילות בהם פועל התאגיד.

8.2 ניתוח מצב מימוני ופיננסי - גילוי בדוח הדירקטוריון על המצב המימוני והפיננסי; דגשים לעניין גילוי אודות תזרים מזומנים חזוי בהתאם לתקנות 10(ב)14 ו-48(ג)13 לתקנות הדוחות, היכן שנדרש; גילוי בדוחות הכספיים בדבר המצב פיננסי והערת עסק חי; וכן נוסח פסקת הדגש (הפניית תשומת לב) של רואה החשבון המבקר.

9. שאלות ותשובות בנושא תזמ"ז חזוי והערכות שווי - מלחמת "חרבות ברזל" (5 בנובמבר 2023)

הרשות הבהירה כי תאגיד מדווח שמצד גילוי בדבר תזרים מזומנים חזוי לדוח הדירקטוריון העיתי רשאי לכלול במסגרת הגילוי ניתוחי רגישות בדבר ההנחות המרכזיות שבבסיס התזרים בקשר עם **משתנים שאינם תלויי שוק**. הגילוי צריך לכלול התייחסות להנחות ששימשו בקביעת סבירות הנתונים, לרבות נתונים תלויי שוק או נתונים מקרו כלכליים וכן ניתוחי רגישות למשתנים תלויי שוק. אין מניעה לכלול גם ניתוחי רגישות למשתנים שאינם תלויי שוק, ובלבד שיאפשרו להבין האם קיים תרחיש אפשרי לפיו, בתום תקופה כלשהי הנכללת בתזרים המזומנים החזוי, עלולה להיות לתאגיד יתרת מזומנים שלילית. הרשות הבהירה כי העמדה עומדת בעינה ללא קשר למצב המלחמה.

עוד הבהירה הרשות כיצד יש לבחון האם נדרש צירוף הערכת שווי לשם בדיקת ירידת ערך של יחידה מניבת מזומנים, וזאת לאור שו"ת 5(3) שנכלל ב**הבהרה** שפרסם סגל הרשות לעמדת סגל משפטית 105-23 (פרמטרים לבחינת מהותיות הערכת שווי), לעניין אפשרות סתירת המבחנים הכמותיים לבחינת מהותיות הערכת שווי. הרשות ציינה בין היתר, כי בהתאם להבהרה כאמור נדרש לצרף הערכת שווי רק בנסיבות בהן שינוי סביר בהנחות המפתח היה מביא להכרה בירידת ערך מהותית מאוד. הרשות מפרטת מספר דוגמאות להמחשת אופן יישום שאלה 5(3) להבהרה.

10. דרישה לתשלום עיצום כספי בגין הפרות של אי צירוף דו"ח תזרים מזומנים חזוי או נימוקי דירקטוריון על העדר בעיית נזילות (9 ביולי 2023)

מעיון בדוח השנתי ובדוחות רבעוניים מהשנים 2021 ו-2022 של החברה, עלה כי לחברה תזרים מזומנים שלילי מתמשך מפעילות שוטפת, ואולם החברה לא צירפה לדוחותיה דוח תזרים מזומנים חזוי כנדרש בתקנה 10(ב)14 לתקנות הדוחות, ולחילופין לא ניתן גילוי לבחינה שביצע דירקטוריון החברה ולנימוקים להחלטתו, לפיה קיום תזרים מזומנים שלילי מתמשך מפעילות שוטפת אינו מצביע על בעיית נזילות.

לפנים משורת הדין, הרשות החליטה לקבל את טענת החברה לפיה היא התאגדה רק בחודש פברואר 2020 ומשכך שנת 2020 לא הייתה שנה מלאה, ולדחות את שאר טענותיה, ובהן שבחלק מהתקופה הנבחנת התזרים היה חיובי. בין השאר, טענת החברה כי יש לבחון הימשכות של תזרים המזומנים השלילי לאורך תקופה רציפה נדחתה משום שלעמדת הרשות, לשון התקנה לא נוקטת בלשון של רציפות אלא בלשון התמשכות וכי עמדת הרשות בעניין ברורה ומפורסמת (לעניין זה ראייה נספח א')

לעמדה משפטית מספר 105-27, הכולל דוגמאות להמחשה בנוגע לקיומו של תזרים מזומנים שלילי מתמשך מפעילות שוטפת). עוד נקבע כי העובדה שדירקטוריון החברה קיים דיון ביחס למצב התזרימי של החברה אינו מאיין את ההפרה, מאחר ונימוקיו צריכים להתפרסם בדוח. עם זאת, לאור העובדה כי מדובר בהפרות זהות שהתרחשו בהיותה של החברה חברה חדשה, הוחלט, לפני משורת הדין, לקבץ את ההפרות ולחשב את סכום העיצום הכספי על-פי העובדות והנסיבות של הדוח השנתי בלבד.

11. דרישה לעיצום כספי בגין הפרות של תזרים מזומנים חזוי על בסיס מאוחד ולא סולו ובגין אי צירוף דוח תזרים מזומנים חזוי או נימוקי דירקטוריון על העדר בעיית נזילות (1 בינואר 2024)

במסגרת הדוחות השנתיים לשנים 2021 ו-2022 צורף דוח תזרים מזומנים חזוי בשל סימן אזהרה של הפניית תשומת לב למצב הפיננסי של החברה. **דוח התזרים בשני הדוחות התקופתיים נעשה על בסיס מאוחד ולא על בסיס סולו כנדרש בדין.** לטענת החברה, הדבר נעשה משום שהחברה הינה חברת אחזקות הנעדרת פעילות עצמאית.

כמו כן, החברה לא כללה דוח תזרים מזומנים חזוי בדוח החצי שנתי לשנת 2022, כאשר בדוח נכתב שאין לחברה סימני אזהרה. מבדיקת סגל הרשות עלה שקיים לחברה תזרים מזומנים שלילי מתמשך מפעילות שוטפת בדוחות המאוחדים, לפיכך היה על החברה לכלול דוח תזרים מזומנים חזוי או לחילופין להתייחס בדוח הדירקטוריון כי אין בכך להצביע על בעיית נזילות, כקבוע בתקנה 10(ב)(14)(א)(4) לתקנות הדוחות. בעקבות פניית הרשות פרסמה החברה דוח דירקטוריון חדש ובו כללה דוח תזרים מזומנים חזוי, אולם גם הוא היה על בסיס מאוחד ולא סולו. טענות החברה נדחו על-ידי הרשות והוטל על החברה עיצום כספי.

12. דרישה לעיצום כספי בגין אי צירוף הערכת שווי מהותית מאוד לדוח כספי (1 בינואר 2024)

שותפות מוגבלת לא צירפה הערכת שווי מהותית מאוד לדוח הכספי לרבעון השני לשנת 2022. הרשות דחתה את בקשת החברה לפטור אותה מצירוף הערכת השווי. השותפות פרסמה דוח משלים עם הערכת השווי באיחור של חודשיים והוטל עליה עיצום כספי.

13. שו"ת 105.33: תקנה 8 לתקנות הדוחות – היקף הפטור מצירוף הערכת שווי לתאגיד שמאחד בדוחותיו תאגיד בנקאי או מבטח או חברה ברישום כפול או שהתאגיד הבנקאי או המבטח או החברה ברישום כפול הם חברה כלולה שלו (יוני 2023)

בהתאם להבהרת הרשות, על-אף הפטור הקבוע בתקנות 8(ג)-8(ג5) לתקנות הדוחות, תאגיד מדווח נדרש לצרף לדוח העיתי הערכת שווי, המהווה הערכת שווי מהותית מאוד, שביצע לתאגיד בנקאי, מבטח או חברה ברישום כפול המוחזקים על-ידי ("התאגיד המוחזק"), ובלבד שהערכת השווי האמורה בוצעה לתאגיד המוחזק בכללותו (כגון: בדיקת ירידת ערך של יחידה מניבת מזומנים שהיא התאגיד המוחזק, עבודת הקצאת עלות רכישה בעת צירוף עסקים שבמסגרתו נרכש התאגיד המוחזק וצירוף הערכת שווי בגין שעבוד מניות התאגיד מדווח שמאחד תאגיד בנקאי, מבטח או חברה ברישום כפול, הערכת שווי מהותית חל ביחס לתאגיד מדווח שמאחד תאגיד בנקאי, מבטח או חברה ברישום כפול, ככל שהמידע מתייחס למבטח, למבטח או לחברה ברישום כפול, מאחר שככל שהמידע כאמור לא נדרש בהתאם לדין החל על התאגיד המוחזק אין הצדקה לפרסמו בעקיפין באמצעות התאגיד המדווח. אולם הרציונל האמור אינו חל בנסיבות המתוארות לעיל.

14. השפעות אינפלציה ועליית הריבית על הגילוי והדיווח הכספי (3 באוגוסט 2022) - ראייה סעיף 1.3 לעיל.

15. גילוי בנוגע לסיכוני סייבר ומתקפות סייבר (ינואר 2023) - ראייה סעיף 2 לעיל.

ג. דגשים הנוגעים לחלק ד' של הדוח התקופתי (פרטים נוספים על התאגיד)

16. תקנה 22 – עסקאות עם בעל שליטה או שלבעל השליטה עניין אישי בהן

16.1 דרישה לעיצום כספי בגין אי מתן גילוי אודות עסקאות לא חריגות שלבעל השליטה יש בהן עניין אישי במסגרת הדוח השנתי (1 בינואר 2024)

חברה ביצעה מספר עסקאות בעלי שליטה בין השנים 2018-2022, אשר לא אושרו כנדרש בדין ולא ניתן עליהן גילוי בדוחות החברה. לטענת החברה, מדובר בעסקאות לא חריגות ואף זניחות, אשר אושרו בדיעבד על-ידי ועדת הביקורת ולא היו חייבות בגילוי. סגל הרשות הבהיר כי גם אם אכן מדובר בעסקאות זניחות, הרי שאי-גילוי אודות עסקאות זניחות מותנה בפירוט נהוג עסקאות זניחות של החברה (קרי, פירוט הסוגים והמאפיינים של העסקאות שהחברה רואה בהן כזניחות תוך פירוט העובדות, הנימוקים וההסברים לכך). סגל הרשות קבע כי בעת ביצוע ההפרות החברה לא זיהתה את העסקאות כזניחות, ולא סיווגה ואישרה אותן כעסקאות זניחות, ובוודאי שלא נתנה את הגילוי החלופי שהדין מאפשר. לאור האמור, עולה התהייה האם בכלל היה לחברה נוהל עסקאות זניחות בתוקף שעל בסיסו נבחנו העסקאות האמורות, ובכל מקרה, מאחר שממילא לא נכלל גילוי בדוחותיה, אין בקיומו של נוהל כשלעצמו לרפא את ההפרה. על החברה הוטל עיצום כספי בגין הפרות אלו.

16.2 מענה לפניה מקדמית בנושא עניין אישי של בעל השליטה (יוני 2022, פורסם בפברואר 2023)

חברה ציבורית, ביקשה כי סגל הרשות לא יתערב בעמדת החברה כי לא מתקיים עניין אישי לאחד מבעלי השליטה בחברה באישור הסדר גישור בין החברה לגרושתו של בעל השליטה. מקורו של הסדר הגישור הוא בתביעה שהגישה גרושתו של בעל השליטה, בתפקידה כעורכת הדין של החברה נגד החברה וחברה בבעלותה המלאה (נוסח הפניות לרשות זמין כאן ו- כאן).

על אף שלהסדר הכספי בהסכם הגישור עתידות להיות השלכות על הילדים המשותפים של בעל השליטה ועורכת-הדין (מאחר שיהיו זכאים לחלק מהכספים להם תהיה זכאית עורכת-הדין מכוח התביעה נגד החברה), לעמדת החברה, אין לראות את בעל השליטה כבעל עניין אישי בהסדר הגישור, בין היתר לאור מערכת היחסים העכורה בין בעל השליטה לגרושתו ומשום שלבעל השליטה אינטרס כלכלי העולה בקנה אחד עם זה של החברה (מאחר ששיעור החזקתו בחברה עולה באופן משמעותי על שיעור ההטבה שיקבלו ילדיו). על רקע עובדות אלו, הרשות לא התערבה בעמדת החברה לפיה לבעל השליטה אין עניין אישי.

16.3 מענה לפניה מקדמית בנושא הגדרת "עסקה" ועניין אישי של בעל השליטה (יוני 2022, פורסם בפברואר 2023)

הפניה המקדמית מתייחסת לביטול הסכם שכירות משותף, הקיים בין חברה ציבורית הנמצאת בבעלות הבנקים בישראל לחברה פרטית, שמלוא הון מניותיה מוחזק גם כן על-ידי הבנקים (נוסח הפניה זמין כאן). ביטול הסכם השכירות נעשה לאור דרישה של הרגולטורים המוסמכים. לאור האמור, הוחלט לחתום על הסדר התחשבות הדדי לפיו החברה הציבורית תישאר במשרדים ותשפה את החברה הפרטית (שתעזוב את המשרדים) בגין השקעותיה בשיפורים במושכר ובריהוט.

החברה הציבורית ביקשה כי סגל הרשות לא יתערב בעמדתה לפיה ההחלטה בדבר הפסקת הסכם השכירות המשותף, לרבות תשלום הפיצוי המוסכם לחברה הפרטית, אינה כפופה לאישור האסיפה הכללית ברוב מיוחד כאמור בסעיף 275 לחוק החברות, התשנ"ט-1999 ("חוק החברות") (זאת מאחר ורואים את הבנקים כבעלי עניין אישי באותה עסקה, כאמור בסעיף 268 לחוק החברות, על אף שאין בעל שליטה בחברה הציבורית). לעמדת החברה הציבורית, ההחלטה בדבר פיצול המשרדים אינה מהווה כלל "עסקה" וכי קבלת טענה לפיה דין ביטול עסקה כדין אישור עסקה, ובהתאם כי הביטול כפוף לאישור המשולש, משמעה כי המיעוט יוכל לחייב את החברה להיות קשורה בעסקה שהנהלת החברה סבורה שאינה משרתת את טובתה.

סגל הרשות לא קיבל את עמדת החברה והבהיר כי גם ביטול הסכם עשוי **בנסיבות מסוימות** להצריך אישורים כעסקת בעלי שליטה, בשים לב להוראות ההסכם בדבר אופן סיום

ההתקשרות ולשיקול הדעת הכרוך בהם, בפרט כאשר הביטול כרוך בהסכמות חדשות בין הצדדים ביחס לאופן סיום היחסים ביניהם והתחשבות הדדית. עם זאת, בנסיבות העניין בעקבות גולציה הכופה את ביטול הסכם השכירות ולנימוקי החברה בעניין אי-חריגות העסקה, אין בכוונת הרשות להתערב ולחייב באישור משולש לפי סעיף 275 לחוק החברות.

16.4 **מענה לפנייה מקדמית בנושא אופן אישור עסקה עם בעלת השליטה לשעבר** (נובמבר 2022, פורסם בפברואר 2023)

חברה ציבורית פנתה לסגל הרשות בבקשה שלא להתערב בעמדתה, לפיה עסקת החלפת מניות עם בעלת השליטה לשעבר אינה מצריכה אישורים מיוחדים לפי סעיף 275 לחוק החברות (נוסח הפנייה זמין כאן). בהתאם לעסקת החלפת המניות, החברה תרכוש את מלוא הון המניות של בעלת השליטה לשעבר מבעלי מניותיה, בתמורה ל-9% ממניות החברה ואופציות לא סחירות לרכישת 4.5% ממניות החברה.

סגל הרשות קיבל את עמדת החברה, זאת בין היתר לאור משך הזמן מהמועד בו פחת שיעור ההחזקה של בעלת השליטה לשעבר בחברה ומהמועד בו חדלה להיות בעלת מניות בחברה ועד למועד ההתקשרות בעסקה; לאור העובדה שהקישור בשיעור ההחזקה של בעלת השליטה לשעבר ומכירת מניות החברה על-ידיה לא התרחשו עקב התקשרות ישירה עם בעלי השליטה הקיימים ולא ניתן סיוע של בעלת השליטה לשעבר לבעלי השליטה הקיימים לרכישת השליטה; החברה הצהירה שעסקת החלפת המניות לא כללה הטבות כלשהן לבעלי השליטה ולא קיימים קשרים עסקיים בין בעלי השליטה הקיימים לבעלת השליטה לשעבר.

16.5 **פסק דין בנושא ועדה בלתי תלויה בעסקאות בעלי שליטה וסודיות דיוניה של הוועדה**⁸ (ביולי 2023)

החלטת בית המשפט העליון בערעור הפלילי בעניין הוועדות הבלתי תלויות שהקימה בזק החברה הישראלית לתקשורת בע"מ לניהול משא ומתן בשתי עסקאות בעלי שליטה מהותיות, סודיות עבודתן של ועדות בלתי תלויות וכן קו הגבול בין האחריות האזרחית והאחריות הפלילית העשויה להיות מוטלת על נושאי משרה בחברה, בין היתר מכוח חובת האמונים בה הם חבים כלפי החברה.

בתמצית בית המשפט העליון קבע כי מידור בעלי העניין מעבודת הוועדה הבלתי תלויה ודיוניה היה הכרחי כפועל יוצא מאופייה ותכליתה של הוועדה הבלתי תלויה לדמות מו"מ בתנאי שוק. עוד נקבע כי הוראות חוק כלליות "אזרחיות" עשויות לשמש קו מנחה במידה מסוימת לבחינת הפרת נורמה פלילית. עם זאת, הגבול הראוי בין התחום האזרחי לפלילי עודנו עמום ולא כל הפרת אמונים במונח האזרחי בהכרח תיחשב עבירה פלילית, כאשר כל מקרה יבחן לפי נסיבותיו.

למזכר שפורסם ללקוחות משרדנו בנושא לחצי כאן.

16.6 **בקשה לאישור תביעה נגזרת בשל עסקת מיזוג ועניינו האישי של בעל השליטה בחלופת העסקה שנבחרה**⁹ (5 במרס 2023)

בקשה לאישור תביעה נגזרת מכוח הוראות סעיף 198 לחוק החברות, במסגרתה ביקש בעל מניות בחברה ציבורית לתבוע בשם החברה פיצוי בגין תשלום עודף ששילמה החברה במסגרת עסקת מיזוג לפיה רכשה את מלוא המניות של חברה אחרת במסגרת הציות להוראות החוק לקידום התחרות ולצמצום הריכוזיות, התשע"ד-2013 ("חוק הריכוזיות") בעניין חברות שכבה. המבקש טען כי הבחירה בחלופת עסקת המיזוג והאופן בו בוצעה העסקה, תוך העדפת האינטרס של בעל השליטה בחברה, המכהן גם כיו"ר החברה, גרמה נזק לחברה ולבעלי מניותיה ואף העשירה את בעל השליטה על חשבון החברה ויתר בעלי המניות. בין היתר, המבקש טען כי בעל השליטה דרש שלא לרדת משיעור החזקות של 45% בחברה. המשיבים

⁸ ע"פ 5955/22 מדינת ישראל נ' שאול אלוביץ' (13 ביולי 2023).
⁹ תנ"ג 31850-12-18 דניאל כהן נ' אקויטל בע"מ (5 במרס 2023).

טענו כי בעל השליטה ויתר על התנאי שלא ידולל מתחת ל-45% מהון החברה והסיר כל תנאי הנוגע לתמהיל התמורה, ובסופו של דבר, דולל בעל השליטה אל מתחת ל-45% ללא תנאי. עוד נטען, כי מבחינה משפטית לא ניתן לייחס לבעל שליטה עניין אישי בקביעת אופן המימון שהחברה מאמצת שאלמלא כן, כל רכישה או פעולה הדורשת מימון תיחשב לעסקה היוצרת עניין אישי.

בית המשפט קיבל את הבקשה לאישור תביעה נגזרת ופסק כי המשיבים כשלו מלהוכיח כי המתווה שנבחר ותמהיל התשלום היו מיטביים עבור החברה, הן באשר לאופן קבלת ההחלטות והן באשר לפן הכלכלי מהותי, וזאת נוכח עניינו האישי של בעל השליטה בציות לחוק הריכוזיות ו/או בעסקת המיזוג. בין היתר, נקבע, כי המחוקק בחר להגדיר את המונח "עניין אישי" ללא פירוש או הגדרה קונקרטית, כדי לאפשר לבית המשפט לקבוע את מהות העניין האישי, לפי נסיבות כל מקרה ומקרה, לאור תכלית הוראת החוק הרלוונטית. לכן, אם מתעורר ספק באשר לקיומו או אי קיומו של עניין אישי, נכון ברגיל לנקוט במשנה זהירות כאילו מדובר בקיומו של עניין אישי, וזאת לצורך הענקת הגנה רחבה יותר. בית המשפט קבע כי למרות עניינו האישי של בעל השליטה, הוא היה שותף מרכזי לדיונים בבחירת מנגנון הציות לחוק הריכוזיות ואופן ביצועו ואישור עסקת המיזוג חסר את האישור המשולש כקבוע בחוק החברות.

17. תקנות 26 ו-26א לתקנות הדוחות – גילוי אודות דירקטורים ונושאי משרה

- 17.1 ראי'ה סעיף 2.2 לעיל בעניין הוספת התייחסות לעניין גילוי על מומחיות נושאי משרה וחברי דירקטוריון בתחום הסייבר בהתאם לעמדת הרשות בעניין גילוי בנושא סייבר.
- 17.2 ראי'ה סעיף 35 להלן - עדכונים בנוגע לכשירות דירקטורים חיצוניים וגמולם.

ד. עדכונים כלליים ודגשים חשובים נוספים

18. הקלות לתאגידי המדווחים ועדכונים נוספים בעקבות מלחמת חרבות ברזל

18.1 חוק הארכת תקופות דחיית מועדים (הוראת שעה - חרבות ברזל) (סדרי מינהל, תקופות כהונה ותאגידי), התשפ"ד-2023 (23 בנובמבר 2023)

החוק כולל הוראות לעניין מועדים ואישורים שונים שמועד סיומם חל בתקופה שמיום 7 באוקטובר 2023 ועד יום 7 בינואר 2024, ובכלל זה הוראות החלות על תאגידי מכוח חוק החברות לרבות, דחיית המועד האחרון לכינוס אסיפה שנתית, הארכת כהונה של דירקטור חיצוני או דירקטור בלתי תלוי, הארכת תוקפן של החלטות, עסקאות ואישורים מסוימים לפי חוק החברות, לרבות תוקפן של עסקאות בעלי שליטה ותוקפה של מדיניות התגמול. למזכר שפורסם ללקוחות משרדנו בנושא לחצ'י כאן.

18.2 הודעה לתאגידי: הארכת תקופת תשקיפי מדף ב-6 חודשים (9 בינואר 2024)

הרשות פרסמה הודעה לפיה, תשקיפי מדף שפקעו או שעתידיים לפקוע במהלך התקופה שחלה מיום 7 באוקטובר 2023 ועד ליום 7 באפריל 2024, יוארך תוקפם בשישה חודשים נוספים, במהלכם ניתן יהיה לעשות שימוש בתשקיף המדף. למזכר שפורסם ללקוחות משרדנו לחצ'י כאן.

18.3 חוק הארכת תקופות דחיית מועדים (הוראת שעה - חרבות ברזל) (אישורים רגולטוריים, עיצומים כספיים ובדיקות מיתקני גז), התשפ"ד-2023 (25 באוקטובר 2023)

החוק כולל הוראות לעניין דחיית מועדים שונים שמועד סיומם חל בתקופה שמיום 7 באוקטובר 2023 ועד יום 7 בינואר 2024 ("התקופה הקובעת"), ובכלל זה דחיית מועדים בנוגע לאישורים רגולטוריים וכן דחיית מועדים בהליכים להטלת עיצומים כספיים. יצוין, כי עקב המצב הביטחוני המיוחד, ביום 7 בינואר 2024, פורסם ברשומות **צו הארכת תקופות דחיית מועדים** שהוצא מכוח החוק האמור ולפיו, ביחס לאישורים רגולטוריים מסוימים, יוארכו התקופה הקובעת ותקופה הארכה הקבועות בחוק וזאת, בהתאם למפורט בצו.

למזכר שפורסם ללקוחות משרדנו לחצ'י [כאן](#).

19. [הודעה לחברות: ניהול ישיבות דירקטוריון ואסיפות כלליות באמצעי התקשורת](#) (25 באוקטובר 2023)
- סגל הרשות הבהיר כי הודעת הרשות מיום 16 במרץ 2020, בקשר לתקופת משבר הקורונה, לפיה אין מניעה חוקית על-פי חוק ניירות ערך, התשכ"ח-1968 ("חוק ניירות ערך") וחוק החברות לקיים אסיפות כלליות של בעלי מניות, מחזיקי אגרות חוב וישיבות דירקטוריון וועדותיו באמצעי תקשורת וללא נוכחות פיזית, ובלבד שכל המשתתפים יכולים לשמוע זה את זה בזמן, עומדת בעינה וניתן לפעול על-פיה בכל עת ללא קשר למצב המלחמה שהוכרז בישראל וללא תלות בתקופת מגבלות כלשהי.
20. [עדכון כללי רישום, חתימה, דיווח והפצה במגנ"א לפי חוק ניירות ערך, התשכ"ח-1968](#) 8) בינואר (2024)
- בהמשך להצעת רשות ניירות ערך מחודש ספטמבר 2023 לאפשר לתאגידים לעצור באופן עצמאי הפצת דיווח שדווח בשגגה באתר הדיווח (ראי/ה [כאן](#)) הרשות פרסמה נוסח מעודכן לכללי רישום, חתימה, דיווח והפצה במגנ"א לפי חוק ניירות ערך, לאור תיקון הכללים בעניין זה (הוספת סעיף 19(ב) לכללים).
- בכל הנוגע לכללים לעניין הסתרת דיווח (סעיף 19(א) לכללים), ראי/ה פרסום הרשות מיום 7 בדצמבר 2023 בדבר אופן הגשת בקשה להסתרת דיווח שהופץ באתר המגנ"א והפרטים שיש לכלול במסגרתה או הסתרת דיווחים שטרם פורסמו - [כאן](#).
21. [הצעת חוק החברות \(תיקון מס' 37\) \(ממשל תאגידי בחברות ציבוריות שאין בהן בעל שליטה\), התשפ"ג-2023](#) (10 ביולי 2023)
- ביום 10 ביולי 2023 פורסמה מחדש הצעת החוק הממשלתית האמורה, שעניינה טיוב כללי הממשל התאגידי בחברות ציבוריות שאין בהן בעל שליטה. יצוין, כי הצעת החוק כוללת בין היתר, הוראה הרלוונטית לכלל החברות, לרבות חברות עם שליטה.
- למזכר שפורסם ללקוחות משרדנו בנושא לחצ'י [כאן](#).
22. [שו"ת 101א.21: קביעת המועד הקובע לאסיפה הכללית](#) (ינואר 2023)
- הרשות הבהירה את העניינים הבאים בקשר עם קביעת המועד הקובע באסיפה הכללית:
- הוספת נושא ביוזמת החברה שקולה, הלכה למעשה, לזימון אסיפת בעלי מניות חדשה לצורך הצבעה על אותו נושא שהתווסף. לכן, ככל שאסיפת בעלי המניות תכלול את כל הנושאים (אלו שבזימון האסיפה במקור וכן הנושא שהתווסף), אזי יחולו הוראות הדין הנוגעות לקביעת המועד הקובע תוך התחשבות במועד הוספת הנושא לסדר היום של האסיפה כמועד ההודעה עליה לראשונה.
 - ככלל, מקום בו החברה דוחה את מועד האסיפה, כך שמועד כינוס האסיפה בפועל כפי שנקבע יחול בחלוף למעלה מ-40 ימים מהמועד הקובע שנקבע מלכתחילה, עליה לקבוע את המועד הקובע מחדש באופן שיקיים את הוראות הדין הנוגעות לקביעת המועד הקובע.
 - יחד עם זאת, סגל הרשות ציין, כי לא התערב במקרים בהם חברה דחתה את מועד כינוס האסיפה מבלי לשנות את המועד הקובע, כל עוד במועד כינוס האסיפה בפועל טרם חלפו 61 יום מהמועד הקובע. זאת, בשים לב להוראות סעיף 74 לחוק החברות, המאפשר דחיית אסיפה כללית שהתכנסה לצורך קיום אסיפה נמשכת במועד שלא יעלה על 21 יום לאחר מועד כינוס האסיפה.
23. [הודעת הרשות בדבר עדכון הסכומים לעניין תאגיד קטן עקב שינוי המדד](#) (31 בדצמבר 2023)
- בהתאם להוראות תקנה 5 לתקנות הדוחות, יו"ר הרשות פרסם הודעה על עדכון הסכומים בתקנות הדוחות לעניין החישוב לצורך עמידה בהגדרת תאגיד קטן.

אכיפה פלילית – עבירות מידע פנים

.24

24.1 גזר דין בעניין עבירות איסור השימוש במידע פנים¹⁰ (23 באוקטובר 2023)

הנאשם, שכיהן כמנכ"ל חברה ציבורית, הורשע על יסוד הודעתו בעבירה של שימוש במידע פנים בידי איש פנים לפי סעיף 52 לחוק ניירות ערך. ההרשעה ניתנה במסגרת הסדר טיעון שגובש לאחר הליך גישור ותיקון כתב האישום.

על-פי כתב האישום, הנאשם נחשף לתוצאות חיוביות של דוח שעתיד היה להתפרסם ולפני מועד הפרסום שוחח עליו עם עובדת לשעבר בחברה, שעשתה שימוש במידע לרכישת מניות ומכירתן ברווח. עם היוודע הדבר לנאשם הוא הביע בפני העובדת את כעסו על כך ששחרה במניות החברה חרף בקשותיו. בנוסף, כשנה וחצי לאחר מכן, הנאשם תחת השפעת אלכוהול אמר לאותה עובדת כי זהו זמן טוב להשקעה במניות החברה והיא רכשה מניות נוספות שלאחר מכן נמכרו ברווח.

העונש שנגזר: (א) 60 ימי מאסר לריצוי בפועל; (ב) 5 חודשי מאסר אותם לא ירצה אלא אם יעבור תוך שלוש שנים מיום שחרורו את העבירה; (ג) קנס בסך 50,000 ש"ח שישולם עד ליום 1 בינואר 2024; (ד) הנאשם הצהיר כי יתרום 50,000 ש"ח נוספים לטובת המאמץ המלחמתי ושיקום יישובי העוטף.

24.2 גזר דין לנאשמים שהורשעו בעבירות שימוש במידע פנים¹¹

אישור עסקת טיעון לשלושה (מתוך ארבעה) נאשמים בגין עבירות הנוגעות לשימוש במידע פנים בחברה ציבורית אשר מניותיה נסחרו ברשימת השימור בבורסה. החברה שאפה לצאת מרשימה זו והחלה במו"מ עם קבוצת משקיעים לצורך גיוס הון. בהתאם להודאתה של אחת הנאשמות, היא קיבלה מידע על העסקה מנאשם אחר המכהן כדירקטור, וביקשה למשוך 200 אלף ש"ח מתיק ההשקעות הקיים שלה למטרת השקעה בחברה. בהמשך, התקיימה ישיבת דירקטוריון בה הוחלט להתקדם עם גיוס ההון. לאחר הישיבה, נאשם המכהן כדירקטור פנה לנאשם אחר, אשר החזיק במניות החברה וביחסים חבריים עימו, והמליץ לו לרכוש עוד מניות תוך הבטחה שהמניה תעלה והרווח שלו בטוח, תוך פירוט על המגעים טרם פרסום בדיווח מיידי. בהתאם לכך, רכש האחרון מניות נוספות של החברה. לאחר שהתקדם עוד המו"מ, ופרטים נוספים ממנו הוזרמו לנאשמת האמורה לעיל, שבה הנאשמת לבקש וביקשה מיועץ ההשקעות לרכוש באופן מיידי מניות נוספות של החברה.

בית המשפט אישר את עסקת הטיעון, הנאשמים כולם הורשעו ונגזרו עליהם עבודות שירות. בין השיקולים המקלים שציין בית המשפט בהחלטתו לאשר את הסדר הטיעון שהינו מקל בתנאיו, צוין כי הנאשמים אינם אנשי מפתח בכירים בשוק ההון שעשו שימוש במעמדם (הנאשמים 1-2 הינם אנשי מושב העוסקים בחקלאות והנאשמת מורה לאנגלית) וכן התחשבות בנסיבותיהם האישיות. בית המשפט דחה את בקשת הנאשמת להימנע מהרשעתה במסגרת הסדר הטיעון והטיל עליה עבודות שירות לתועלת הציבור.

25. הסדרי אכיפה מינהליים והסדרים להפסקת הליכים פליליים; עיצומים כספיים

.25

25.1 הסדר אכיפה תקדימי בקשר להפרת התרמית - פעולות "היתול"¹² (24 ביולי 2023)

תיק תקדימי במסגרתו אישרה ועדת האכיפה המנהלית לראשונה הסדר אכיפה שעניינו הפרות הנעת משקיעים לרכוש או למכור ניירות ערך בדרכי תרמית, תוך העלמת עובדות מהותיות, באמצעות דפוס פעילות במסחר בבורסה שנקרא "היתול" (SPOOFING), שעיקרו פרסום פקודות קנייה או מכירה לנייר ערך ללא כוונת ביצוע בכיוון אחד לצורך יצירת מצג שווא בשוק של ביקוש או היצע, אשר יניע סוחרים אחרים לשנות את מחירי ההצעות המוגשות לספר הפקודות.

¹⁰ ת"פ 61866-12-21 מדינת ישראל נ' בירנבאום בירן (23 באוקטובר 2023).

¹¹ ת"פ (תל אביב-יפו) 40664-11-21 מדינת ישראל נ' שרון אדיב (7 ביוני 2023).

¹² יו"ר רשות ניירות ערך נ' רוסטמי ואחי' (24 ביולי 2023).

ההפרות בוצעו במסגרת פעילות בחשבונות הפרטיים של משקיע פרטי ועל-ידי סוחר שעבד עבורו כשכיר. ועדת האכיפה המינהלית עמדה על חומרת ההפרות ועל הצורך בסנקציות מרתיעות, בין היתר לאור הסבת התיק להסדר מנהלי בסיום החקירה הפלילית, תוך שהבהירה את תכלית האיסור על הנעה בדרכי תרמית, להבטיח הגינות במסחר בניירות ערך ולמנוע יתרון בלתי הוגן. על המשקיע הוטל עיצום כספי בפועל בסך 300,000 ש"ח ועיצום על תנאי באותו סכום, וכן, מניעה ממסחר בשיקול דעת בניירות ערך בבורסה למשך חמישה (5) חודשים, כאשר ככל שיפר התחייבותו זו, יחויב בתשלום נוסף. על המפר הנוסף הוטל עיצום כספי בפועל בסך 100,000 ש"ח, עיצום על תנאי באותו סכום וכן מניעה ממסחר בניירות ערך בבורסה בשיקול דעתו למשך שנים-עשר (12) חודשים, כאשר ככל שיפר התחייבות זו יחויב בתשלום נוסף. כמו-כן, הותלה רישיון ניהול התיקים שברשותו למשך שנים-עשר (12) חודשים.

25.2 **הסדר אכיפה מנהלית בקשר לביצוע עסקאות עצמיות (הפרות תרמית)**¹³ (6 בפברואר 2023)

המשיב הינו משקיע ומבצע עסקאות בניירות ערך לפרנסתו ובעל השליטה בחברה פרטית. במהלך התקופה הרלוונטית להסדר, פעל המשיב באמצעות שלושה חשבונות בבעלותו ו/או שבשליטתו ובאחריותו, וביצע במהלך המסחר בבורסה 1,843 עסקאות עצמיות ב-806 ניירות ערך שונים, מתוכן כ-1,246 עסקאות עצמיות השפיעו על השער בשיעור של 1% ומעלה ביחס לעסקה אחרונה. במסגרת הסדר האכיפה הוטלו על המשיב עיצום כספי בפועל בסך של 500,000 ש"ח ועיצום כספי על תנאי בסך של 500,000 ש"ח, שישולם במידה ובשנתיים ממועד אישור ההסדר יבצע המשיב הפרה של סעיף 54(א1)(2) לחוק ניירות ערך.

ועדת האכיפה המינהלית אישרה את ההסדר וציינה בין היתר, כי בתחילה התנהלה חקירה פלילית בנושא. שניים מבין חברי מותב הוועדה הדגישו כי הפניה של תיק מהמסלול הפלילי למסלול המינהלי תיעשה לעיתים נדירות בלבד.

25.3 **הסדר הפסקת הליכים מותנית בעניין הפרות דיווח בהתאם לפרק ט'1 לחוק ניירות ערך**¹⁴ (24 ביולי 2023)

פרקליטות מיסוי וכלכלה הגיעה להסדר מותנה עם בעל השליטה בחברת BVI שהתאגדה באיי הבתולה, אשר פעלה בתחום השכרת נכסי נדל"ן בברוקלין, ניו-יורק בארה"ב וגייסה חוב בישראל בסדרי גודל משמעותיים. החברה הנפיקה אג"ח בישראל והפכה לתאגיד מדווח בחודש דצמבר 2014. בעקבות ההסדר, אשר נערך בשלבי סיום של חקירה פלילית, נסגר התיק הפלילי נגד הנאשם.

במסגרת ההסדר, יוחסו לנאשם, שכיהן בתקופה הרלוונטית כיו"ר דירקטוריון ונשיא החברה (תפקיד מקביל למנכ"ל) והיה הגורם האחראי על דיווחי החברה, שורה של הפרות דיווח על פעולות שונות שביצע הנוגעות לעסקאות והלוואות בקשר לנכסי החברה, מול צדדים שלישיים ועל הפרות של הסכמי הלוואה, בלי שעדכן מראש את נושאי המשרה האחרים בחברה ואת הדירקטוריון, ללא שניתנו אישורים ממוסדות החברה כנדרש בחוק וללא דיווח וקבלת אישורי מחזיקי האג"ח קבוע בשטרי הנאמנות, זאת, על אף שמדובר בפעולות חבות דיווח, שכן בוצעו לגבי נכסים מהותיים של החברה והיו בעלות השלכות מהותיות ביותר לגבי מצבת נכסיה והתחייבויותיה. מאחר שהנאשם לא עדכן את נושאי המשרה ודירקטוריון החברה על מהלכיו השונים, החברה לא פרסמה דיווחים על פעולות והפרות אלו במועד. כמו כן, הנאשם לא העביר לנושאי המשרה ולרואי החשבון שלה נתונים ומידע הנדרשים לשם עריכת דוחותיה הכספיים של החברה החל מהרבעון השלישי לשנת 2020 ועד לרבעון השלישי לשנת 2021, ולפיכך נבצר ממנה לפרסם דוחות כספיים אלו והופסק המסחר בניירות הערך של החברה. במסגרת ההסדר הוסכם שלא יוגש נגדו כתב אישום והנאשם נטל על עצמו לשלם סנקציה כספית בסך של 9 מיליון ש"ח, הימנעות מביצוע כל הצעה או מכירה לציבור לשם גיוס הון בשוק ההון הישראלי למשך חמש שנים והתחייבות שלא לכהן כנושא משרה בכירה בגוף מפקח לתקופה של שנה.

¹³ יו"ר רשות ניירות ערך נ' ראובן בן דוד (6 בפברואר 2023).

¹⁴ מדינת ישראל נ' יואל גולדמן (24 ביולי 2023).

בין הנימוקים שצוינו בהסדר לסיומם של ההליכים מחוץ לכותלי בית המשפט, נמנו המשאבים הרבים הכרוכים במיצוי ההליך הפלילי ואזרחותו הזרה של הנאשם; פעילותה העסקית של החברה אשר התבצעה בחו"ל; נכונותו של הנאשם לפצות את מחזיקי האג"ח בסכום של עשרות מיליוני ש"ח במסגרת משא ומתן שהוא מנהל עם הנאמן על נכסי החברה; והעובדה שהחברה נמחקה מהמסחר ומצויה בהליכי פשיטת רגל.

25.4 **החלטת מותב ועדת האכיפה המנהלית לאישור הסדר אכיפה בקשר להפרות דיווח**¹⁵ (12 ביולי 2023)

בקשה שאושרה לאישור הסדר אכיפה (ראייה את הסדר האכיפה והתיקון לו **כאן** ו-**כאן**, בהתאמה) כנגד מספר שותפויות מוגבלות זרות, שהוקמו כשותפויות ייעודיות למטרת השקעה בפרויקטי נדל"ן, ואשר הנפיקו יחידות השתתפות בלתי סחירות לציבור בישראל והפכו ל"תאגיד מדווח". כמו כן, ההסדר נחתם גם מול השותף הכללי בשותפויות ומול בעלי השליטה בשותף הכללי ובשותפויות. ההפרות שיוחסו למשיבים כללו פגמים שיטתיים בהכנת הדוחות הכספיים ובפרסומם, וכן במשטר הדיווחים של השותפויות, ולכן נפתח נגד המשיבים הליך אכיפה מינהלי, הגם שמדובר בניירות ערך שאינם סחירים. בהסדר פורטו הפרות דיווח שונות שבוצעו על-ידי השותפויות המוגבלות, לרבות הכללת פרטים מטעים וחסרים בדיווחים ואיחורים בדיווחים. ועדת האכיפה המנהלית אישרה את ההסדר כאשר בשקלול חומרת ההפרות הוחלט להתייחס לכך שחלק מההפרות הן תוצאה של השתלשלות אירועים שמקורם אחד, וכן נכונותם של המפרים להודות בהפרה בשלב מוקדם ובטרם הגשת כתב הטענות, לצד העובדה כי בעלי השליטה השקיעו כספים בחברה לשם שיקומה ותפעולה.

על המשיבים הוטלו עיצומים כספיים בסכומים שונים וכן נקבע שהשותפויות המוגבלות ימנו בודק חיצוני שזהותו תוסכם על-ידי הצדדים שיוודא גיבוש ויישום אפקטיבי של תוכנית אכיפה בשותפויות המוגבלות. כמו כן, הוטל איסור כהונה כנושא משרה בגוף מפוקח על אחד המשיבים וכן איסור כהונה על תנאי לכהן כנושא משרה בגוף מפוקח על משיב אחר.

25.5 **הסדר אכיפה מנהלית בעניין משיכות חריגות של בעלי השליטה וריבוי הפרות דיווח**¹⁶ (8 באוגוסט 2023)

ועדת האכיפה המנהלית אישרה הסדר אכיפה מנהלית (נוסח ההסדר זמין **כאן**) עם חברת BVI שהתאגדה באיי הבתולה ("החברה"), ושהוקמה, בין היתר, לצורך גיוס אגרות חוב למסחר בבורסה וכן ארבעה נושאי המשרה בחברה, אזרחי ארה"ב ותושביה, מהם שלושה היו בעלי השליטה בחברה במועדים הרלוונטיים.

הסדר האכיפה עסק במספר פרשות שעיקר עניינן הוא במשיכות כספיות ועסקאות חריגות של בעלי שליטה, שלא קיבלו את האישורים הנדרשים ולא דווחו בדוחות מידיים ובדוחות הכספיים, בגינן יוחסו לחברה, לבעלי השליטה ולנושא משרה נוסף הפרות דיווח שונות. מותב הוועדה ציין בהחלטתו כי העובדה שלא מדובר באירוע חד פעמי אלא בהפרות לאורך זמן מצביעה על פגם שיטתי בהכנת הדוחות ובפרסומם.

במסגרת ההסדר הוטלו על המפרים, אשר הודו בכלל הפרשות המיוחסות להם, עיצומים כספיים בסכומים כוללים של כ-2,900,000 ש"ח, בצד עיצומים כספיים על תנאי בגין הפרות דיווח, מתוכם עיצום בסך 2,000,000 ש"ח הוטל על החברה ועיצומים מדורגים הוטלו על בעלי השליטה בהתאם למעמדם וחלקם. על נושא המשרה הרביעי הוטלו אמצעי אכיפה שאינם כוללים עיצום כספי, זאת לאור מצבו הכלכלי הקשה. בצד העיצומים הכספיים כאמור, הוטלו על המפרים תקופות של מניעת כהונה בגופים מפוקחים, ועל החברה הוטלו גם אמצעים למניעת הישנות ההפרות - הכנה או ריענון של נוהל הדיווחים המידיים שלה, תוך מתן דגש על חובות הדיווח המידי וכן ריענון נוהל אישור עסקאות חריגות עם בעל שליטה או שלבעל

¹⁵ יו"ר רשות ניירות ערך נ' האפ ונצ'ר ואח' (12 ביולי 2023).
¹⁶ יו"ר רשות ניירות ערך נ' ווטרסטון ואח' (8 באוגוסט 2023).

שליטה יש עניין אישי בהן או עסקאות עם צדדים קשורים, הטמעת הנהלים האמורים בחברה וביצוע מעקב אחרי יישומם.

מותב הוועדה ציין כי יו"ר הרשות התחשב בשיקולים לקולא המצדיקים הקלה באמצעי האכיפה, עליהם נמנים, בין היתר, מועד הגילוי אודות ההפרות בסמוך לביצוען על-ידי רואי החשבון המבקרים ושיתוף הפעולה מצד החברה שסייעה במתן הנתונים והפרטים עוד טרם פתיחת הליך הבירור על-ידי הרשות; פרסום דיווחים מיידיים על-ידי החברה, עוד טרם פתיחת ההליך המינהלי, בהם ניתן עדכון וגילוי על האירועים וביצוע הצגה מחדש של חלק מהדוחות הכספיים; החזרת הסכומים שניטלו שלא כדין לחברה באופן מיידי ובתוספת ריבית עם גילוי ההפרות; סכומי המשיכות לא היו מהותיים מבחינה כמותית והעובדה כי חלק מהאירועים חופפים זה לזה בתקופות הדיווח כך שבחלק מהפרשות מדובר באותם דוחות כספיים שכללו פרטים מטעים; המשיבים שמתגוררים בארה"ב שיתפו פעולה באופן מלא עם הבירור המינהלי והביעו נכונות ליטול על עצמם את אמצעי האכיפה המשמעותיים במסגרת ההסדר.

במסגרת ההליך אף נבחנה יכולתה של החברה לפרוע את חובותיה כלפי מחזיקי האג"ח והשלכות העיצום הכספי על החברה בהקשר זה. הוועדה חזרה על עמדתה שנקבעה גם בתיקים קודמים, לפיה מדיניות הרשות החותרת לקיצורם וייעולם של הליכים מינהליים ולסיומם בדרך של הסדר מוסכם, היא מדיניות אכיפה ראויה אשר חוסכת, בין היתר, את זמנם של המעורבים בהליך ואת כספי הציבור ויש בה לשמש גם הרתעה.

25.6 עיצום כספי בגין איחור בדיווח על מי שנעשה בעל עניין בתאגיד (9 ביולי 2023)

מדובר בעסקה בין חברות כאשר אחת מהן ("החברה") קיבלה במסגרת העסקה אופציות שניתנות למימוש למניות רגילות בחברה ציבורית. המימוש בוצע במנות ובאחד המימושים נהפכה החברה לבעלת עניין מכוח החזקות בחברה הציבורית והיא לא הודיעה על הפיכתה לכזו.

החברה טענה בין היתר, שהגידול בהחזקות נבע כתוצאה ממימוש אופציות ולא על דרך רכישה ומכיוון שהחברה הציבורית ידעה על המימוש, היה מצופה שתתריע על כך שביחד עם המניות שכבר הוקצו לה בעבר, שהמימוש עשוי להוביל להחזקה בשיעור של מעל 5%. הרשות לא קיבלה את הטענה וקבעה שחובתו של המחזיק לעדכן את התאגיד שהוא הפך לבעל עניין בתאגיד ו/או שחלו שינויים בהחזקתו ו/או שהוא חדל להיות בעל עניין, ושמדובר בחובה שחלה בכל דרך של רכישת מניות, לרבות בדרך של מימוש אופציות. עוד ציינה הרשות שהמימוש בוצע במנות, ולכן גם בין המימושים החברה יכלה למכור מניות ולרכוש בדרך אחרת ולכן בשום שלב לא יכלו לדעת בוודאות על הפיכתה של החברה לבעלת עניין בה ועל שיעור החזקתה המדויק.

בנוסף, במועד ביצוע ההפרה לא היה כל בעל עניין אחר בחברה הציבורית מכוח אחזקות, מה שמעצים את חשיבות המידע, וכן כי בעקבות הדיווח על הפיכתה של החברה לבעלת עניין בחברה הציבורית נרשמה עלייה חריגה במחיר המניה של החברה הציבורית.

25.7 עיצום כספי בגין אי-דיווח אודות נסיבות סיום כהונתו של מנכ"ל שיש להביאן בפני המחזיקים (1 בינואר 2024)

במסגרת דיווח מיידי של שותפות מוגבלת ציבורית אודות סיום כהונתו של המנכ"ל צוין כי הפרישה אינה כרוכה בנסיבות שיש להביאן לידיעת המחזיקים בניירות ערך של התאגיד.

על-פי פרסומים בתקשורת ובאינטרנט סיום העסקת המנכ"ל אירע על רקע ניסיונו לפנות למשקיעים במטרה להקים קרן השקעות מקבילה מתחרה לשותפות המוגבלת. בעקבות פניות הרשות לשותפות המוגבלת, פרסמה השותפות דיווח משלים, במסגרתו ניתן גילוי לכך שהפרישה כרוכה בנסיבות שיש להביאן לידיעת המחזיקים בניירות ערך של השותפות.

בהחלטת העיצום הכספי הודגש כי נסיבות פרישה של נושא משרה שבהן יש לציבור עניין, עשויות להיות רבות ומגוונות, הן נסיבות הקשורות באופן ישיר לפעילות התאגיד, והן נסיבות אישיות הנוגעות לכשירות נושא המשרה להמשיך לכהן בתפקידו בתאגיד. לעמדת הרשות, יש

לבחון האם לציבור עניין בנסיבות הפרישה, בין אם הפרישה נעשית בהסכמה או שלא בהסכמה, בהחלטה חד-צדדית על סיום העסקה, בדרך של התפטרות, פיטורין או בכל דרך אחרת. במקרה דנן, הרשות סברה כי נסיבות פרישתו של המנכ"ל עולים כדי מידע חשוב למשקיע הסביר, ולפיכך על השותפות הוטל עיצום כספי.

פסיקה אזרחית נבחרת בנושאים כלליים .26

26.1 פסק דין בעניין חובת "תאגיד קטן" שהינו חברה ציבורית למסור מידע לחברה המחזיקה במניותיו וההוצאות הכרוכות בכך¹⁷ (12 בפברואר 2023)

תביעה שעניינה בשאלה של מימון "חבילות דיווח" שתמסור הנתבעת, חברה ציבורית שהיא "תאגיד קטן" ומחויבת בהגשת דוחות חצי-שנתיים, לידי התובעת, חברה ציבורית בעצמה, המחזיקה קרוב למחצית ממניות הנתבעת, באופן שיאפשר לתובעת להגיש את דוחותיה הכספיים הרבעוניים.

חוק ניירות ערך ותקנותיו מקנים (בתנאים מסוימים) ל"תאגיד קטן" פטור מפרסום דוחות כספיים לרבעון הראשון והשלישי. בית המשפט קבע כי אין חולק כי אם החברה המחזיקה חייבת במסירת דיווחים לציבור, אזי מכוח הוראות חוק ניירות ערך החברה המוחזקת מחויבת במסירת המידע הנחוץ לחברה המחזיקה לשם מסירת הדיווחים לציבור. עם זאת, אין מענה מפורש לשאלה מי יישא בעלות הפקת המידע הנדרש לדיווח. בית המשפט קבע כי התאגיד המדווח, שלשם קיום חובות הדיווח שלו נדרש התאגיד הקטן למסור לו את המידע, ישפה את התאגיד הקטן בגין הוצאותיו בקשר עם הפקת המידע.

26.2 קבילות דוחות ביקורת פנימית בהתאם להוראות חוק הביקורת הפנימית, התשנ"ב-1992 ("חוק הביקורת הפנימית")

26.2.1 החלטה בעניין קבילותו של דוח ביקורת פנימית¹⁸ (14 במאי 2023)

בקשה למתן רשות ערעור על החלטת בית המשפט המחוזי במסגרתה הורה בית משפט קמא על מחיקת סעיפים מתשובת המבקשת לבקשת המשיב בהליך לגילוי ועיון במסמכים לפני הגשת תביעה נגזרת נגד המבקשת מכוח סעיף 198א לחוק החברות.

בתשובתה לבקשת הגילוי, ביקשה המבקשת להישען על מסקנות דוח הבדיקה המיוחדת שנערך לבקשתה על-ידי מבקר הפנים שלה וכן על מסקנות דוח ביקורת חיצונית שנערך על-ידי יועץ חיצוני, אשר בהמשך הועברו בהסכמה לעיונו של המשיב. לטענת המבקשת, דוחות אלו מלמדים כי הטענות שבבסיס בקשת הגילוי משוללות כל יסוד. המשיב ביקש למחוק כל אזכור או התייחסות לדוח מבקר הפנים המופיעים בתשובת המבקשת לבקשת הגילוי היות והדוח אינו קביל כראיה, נוכח הוראת סעיף 10 לחוק הביקורת הפנימית, החלה מכוח סעיף 147 לחוק החברות. המבקשת טענה כי הבקשה מעידה על חוסר תום לב קיצוני וקיימת מניעות מלטעון ביחס לקבילות הדוח, שעה שהמבקש דרש לעיין בדוח מבקש הפנים והעלה את טענותיו בדבר אי קבילותו רק לאחר שנוכח כי מסקנות הדוח אינן משרתות אותו.

בימ"ש קמא קיבל באופן חלקי את הבקשה למחיקת סעיפים וקבע כי יש למחוק מתשובת המבקשת את כל הסעיפים המתייחסים לדוח מבקר הפנים כראייה לנכונות ממצאיו ומסקנותיו, אולם אין מקום למחוק את ההתייחסות לדוח המבקר הפנימי בכל הקשור לעצם קיומו של הדוח, לעובדה שדברים מסוימים כתובים בו, להליכי העבודה שעשו בחברה ביחס לביקורת, להסתמכות הדירקטוריון על ממצאי הביקורת או לכל "שימוש ראיתי עקיף" אחר בדוח. בית המשפט דחה את טענות המבקשת מאחר וסעיף 10 לחוק הביקורת הפנימית קובע באופן קטיגורי כי דוח

¹⁷ ת"א (תל אביב-יפו) 29639-10-22 אלון רבוע כחול ישראל בע"מ נ' ג.י.פי. גלובל פאוור בע"מ (12 בפברואר 2023).

¹⁸ רע"א 1373-23 שופרסל בע"מ נ' כפיר ספיר (14 במאי 2023).

שהכין המבקר הפנימי במילוי תפקידו לא ישמש ראיה בכל הליך משפטי. המבקשת הגישה בקשת רשות ערעור לבית המשפט העליון על החלטה זו.

בית המשפט העליון דחה את בקשת מתן רשות הערעור, בציינו כי סעיף 10 לחוק הביקורת הפנימית קובע את הכלל בדבר אי קבילותו של דוח ביקורת פנימי וזה מכבר נפסק כי לשם הוכחת תוכנו תידרשנה ראיות עצמאיות. עוד קבע בית המשפט, כי מבלי לקבוע מסמרות, אפשר שיהיו מקרים מסוימים וחריגים, בהם בעל דין יהיה מושתק מהעלאת טענה בדבר אי קבילותו של דוח ביקורת פנימי. למשל, כשמדובר במי שצירף בעצמו את דוח הביקורת כראיה לאמיתות תוכנו, ואילו בהמשך ביקש להתנער מתוכן הדוח. במקרה דנן המשיב לא היה מודע לתוכנו כאשר ביקש לעיין בו והטענה כי נתן הסכמתו לקבילות הדוח כראיה טרם שנחשף לתוכנו אינה יכולה לעמוד. עוד נקבע כי הסמכות לקבוע ממצאים ולהסיק מסקנות על בסיס ראיות גולמיות מסורה לבית המשפט ואין למבקר הפנים כל יתרון בעניין.

בנוסף, נקבע כי הוראת סעיף 10 לחוק הביקורת הפנימית אינה מקימה חיסיון מפני הזכות לעיון וגילוי בין הצדדים כאשר זכות זו קיימת מכוח הוראות דין אחרות, וכי ממילא בקשת המשיב לעיין בדוח אינה מלמדת על הסכמתו לוותר על טענותיו במישור קבילות הדוח.

פסק דין בעניין אי-קבילות מסמכים שהכין המבקר הפנימי במילוי תפקידו כראיות בהליך משפטי¹⁹ (3 ביולי 2023)

26.2.2

מדובר בבקשת רשות ערעור על החלטה של בית המשפט המחוזי במסגרת בקשה לגילוי ועיון במסמכים לפי סעיף 198א לחוק החברות. עיקר הדיון נסב על השאלה האם ניתן לעשות שימוש במידע שמקורו בדוח ביקורת פנים (להבדיל מדוח הביקורת עצמו), המופיע בטיטת פרוטוקול של ישיבת ועדת הביקורת שעסקה בדוח הביקורת ובכתבה עיתונאית הכוללת התייחסות לטיטת הפרוטוקול, וזאת במסגרת הליך משפטי. בית המשפט העליון דחה את הבקשה וקבע כי אין מקום להתערב בקביעתו של בית משפט קמא לפיה, לא ניתן לעשות שימוש במסמכים אלו ככל שהם עוסקים בתוכן של דוח הביקורת, מאחר שמכילים מידע שאינו קביל בהתאם לפרשנותו את סעיף 10(א) לחוק הביקורת הפנימית.

לעמדת בית המשפט העליון, יש להרחיב באופן מוגבל את כלל אי-הקבילות שבסעיף 10(א) לחוק הביקורת הפנימית ולקבוע כי יחול בנוסף למסמך הביקורת גופו, גם על מסמכים (או חלקי מסמכים) הכוללים ציטוט, תמצית או פרפרזה על אותו מסמך (כולו או חלקו), וזאת בין אם זו נמסרה מלכתחילה בכתב (כגון, תקציר מנהלים שהוכן מהמסמך), ובין אם נמסרה במקור בעל פה, והועלתה על הכתב בעקבות זאת (כגון, פרוטוקול דיון בו הוצג מסמך הביקורת). עם-זאת, הובהר בין היתר, כי כלל אי-הקבילות אינו חל על מסמך הכולל מידע זהה לזה שהיה במסמך הביקורת אך הופק ממקורות עצמאיים (כגון מהמסמכים המקוריים שעל בסיסם הוכן מסמך הביקורת), וכן על מסמכים שנוצרו על-ידי החברה בהמשך הדרך, כתוצאה מפעולות שהתנעתן הייתה בעקבות מסמך שהכין מבקר הפנים במסגרת מילוי תפקידו.

החלטה בעניין עיכוב דיווח מידי על חתימת הסכם²⁰ (9 ביולי 2023)

26.3

פסק דין של בית המשפט הכלכלי בעניין זכותו של תאגיד מדווח לעכב פרסום דיווח מידי אודות הסכם מסחרי שנחתם מול צד שלישי בשל חשש כי פרסום החתימה על ההסכם עשויה למנוע את השלמתו.

למזכר שפורסם ללקוחות משרדנו בנושא לחצו/ כאן.

¹⁹ רע"א 8370/22 לייטקום (ישראל) בע"מ נ' בנק הפועלים בע"מ (3 ביולי 2023).
²⁰ ת"צ (ת"א) 56052-09-20 יצחק אבירם, עו"ד נ' פוקס ויזל בע"מ (9 ביולי 2023).

עדכוני פסיקה בנושא ניצול הזדמנות עסקית

.27

27.1 אישור הסדר פשרה בבקשה לאישור תביעה נגזרת בעילה של ניצול הזדמנות עסקית²¹ 2)
באוקטובר 2023)

בית המשפט נדרש לבקשה לאישור הסדר פשרה שהוגשה אגב הליך ערעור על פסק דין אשר דחה את הבקשה לאישור תביעה נגזרת בעילה של ניצול הזדמנות עסקית. הבקשה לאישור תביעה נגזרת שנדחתה הוגשה על-ידי המבקש בטענה כי בעלי השליטה בחברה הפרו את חובות האמון שלהם בכך שניצלו שלא כדין הזדמנויות עסקיות של חברה ציבורית העוסקת בנדל"ן בישראל, כשעסקו באופן פרטי בהשקעות בנדל"ן מחוץ לישראל. בקשה זו נדחתה לאור הסכם תיחום הפעילות שהיה קיים בין בעלי השליטה והחברה המסדיר את התחייבות בעלי השליטה למתן אפשרות לחברה לניצול הזדמנויות עסקיות בישראל בלבד.

המבקש ערער על פסק הדין ובסמוך לאחר הגשת הערעור החלו הצדדים בהדברות ובגישור ולבסוף גיבשו הסכם פשרה, לפיו תורחב התחייבות בעלי השליטה למתן אפשרות לחברה לניצול הזדמנויות עסקיות גם לפעילות מחוץ לישראל, למעט באזורי הפעילות בהם פועלים בעלי השליטה כיום, כל עוד הם מכהנים כנושאי משרה בחברה. קרי, ההסכם המוצע אינו של השבה, כי אם של הטבה עתידית של בעלי השליטה. בית המשפט סבר שיש קושי לכמת את ההטבה הכלכלית לחברה שגלומה בהסדר זה חרף אי הוודאות המובנית באשר לעסקאות עתידיות. לאור האמור, הוגש הסכם פשרה מתוקן הכולל שני רכיבים נוספים בדבר שיפוי החברה: (1) שיפוי חברת הביטוח - התחייבות חברת הביטוח לשאת ב-35% מהסכומים ברוטו שתשלם החברה בהתאם להחלטת בית המשפט; (2) שיפוי בעלי השליטה - הוספת התחייבות של בעלי השליטה לשיפוי החברה בסכומים שייצאו מכיסה, ככל שתוך 5 שנים ממועד ההחלטה, עלות עסקאות הנדל"ן מחוץ לישראל (שאותן החברה תאחד בדוחותיה) לא תגיע לעלות כוללת של 50 מיליון ש"ח. בית המשפט אישר את הסדר הפשרה בנוסחו המתוקן וציין כי ללא שני הרכיבים שהוספו, ספק אם ניתן היה לאשרו.

27.2 בקשה לגילוי מסמכים בתביעה נגזרת שעניינה ניצול הזדמנות עסקית²² 29) באוגוסט 2023)

מדובר בבקשה לגילוי מסמכים במסגרת בקשת אישור תובענה נגזרת. הדיון המשפטי עוסק בשלוש סוגיות מרכזיות: האחת, התביעה הנגזרת וסטנדרט הביקורת השיפוטית על החלטה של דירקטוריון שלא להגיש תביעה נגד בעל השליטה. השנייה, נפקות הקמת ועדת תביעות ובחינת החלטת הדירקטוריון לאימוץ מסקנותיה. הסוגיה השלישית היא ניצול הזדמנות עסקית של החברה. בית המשפט חזר על המבחנים שנקבעו בפסיקה של בתי המשפט המחוזיים לעניין חברות פרטיות – **מבחן ההסכמה ומבחן הציפייה**. וכן סקר את המודל שנקבע בפסק הדין בעניין חגי' לגבי חברות ציבוריות, לפיו יש לבחון ראשית קיומו של הסדר תיחום פעילות בין החברה לנושאי המשרה, ובהעדר הסדר כאמור יש לבחון האם ההזדמנות מצויה בתחום הליבה של פעילות החברה, קרי פעילותה הנוכחית והצפויה כעולה מדיווחיה הפומביים ("מעגל ראשון") או בתחום של פעילויות המשיקות לפעילות הליבה ("מעגל שני"). בית המשפט ציין את המבחנים הנוספים בפסיקה, בהם: תפקידו של נושא המשרה בחברה, אישור התחרות עם החברה, השימוש במשאבי החברה ובמידע השייך לה.

במקרה הנוכחי בית המשפט קיבל בחלקה את בקשת הגילוי, וקבע כי עלה בידי המבקש לבסס "תשתית ראיתית ראשונית" לטענתם זו, ברף הנמוך הנדרש לצורך בקשת הגילוי. בכל הנוגע לוועדת התביעות בית המשפט ציין כי גם מקום בו ועדת התביעות קיימה הליך מעמיק ותקין, נדרשת זהירות יתרה בהחלטת כלל שיקול הדעת העסקי על החלטה של דירקטוריון לאמץ המלצות של ועדת תביעות כשמדובר בתביעה בגין הפרת חובת אמונים, להבדיל מהפרת חובת זהירות. כאשר השאלות העומדות על הפרק בדוח ועדת התביעות הן משפטיות בעיקרן, ספק אם יש לוועדה, יהיו חבריה מכובדים ומלומדים ככל שיהיו, יתרון בבחינתן על-פני בית המשפט שבקשת האישור מונחת לפתחו.

²¹ תנ"ג (כלכלית) 57806-05-19 חיים חזקי נ' יצחק חגי' (2 באוקטובר 2023).
²² תנ"ג (מחוזי תל אביב-יפו) 67071-05-22 אסף רביד נ' גבריאל רוטר (29 באוגוסט 2023).

28. החלטה בדבר זכותו של נאמן בפירוק לקבל לידיו מסמכים שהם תוצר של ייעוץ משפטי, לרבות בקשר לייעוץ משפטי שניתן לוועדת הביקורת ולוועדה בלתי תלויה²³ (18 באפריל 2023)

בקשה למתן רשות ערעור על החלטת בית המשפט המחוזי, במסגרתה התקבלה בקשת הנאמן לחברה בפירוק, להורות למבקשים שניהנו כדירקטורים חיצוניים בחברה ולמשרד עורכי הדין שסיפק שירותים משפטיים לחברה, לוועדת הביקורת, לוועדות בלתי תלויות ולדירקטורים שניהנו בהן, להמציא את כלל המסמכים שבחזקתם ובשליטתם, הנוגעים לחברה, לייעוץ המשפטי שניתן לה, לוועדות או לנושאי המשרה בה (לרבות תכתובות ביישומון הווטסאפ). עיקר הדיון נסב בעיקר על השאלה האם נתונות לנאמן סמכויות עיון בתוצרי עבודתן של ועדת הביקורת וועדות בלתי תלויות, מהן סמכויות הנאמן באשר לתוצרי ועדות כאמור, בפרט עת עולה שאלת חיסיון עורך דין-לקוח ביחס לתוצרים אלו.

בית המשפט העליון דחה את הבקשה ופסק בנוגע לתוצרי ועדת הביקורת וועדות בלתי תלויות, כי במסגרת הליכי חדלות פירעון נתונות לנאמן סמכויות נרחבות אף יותר מאלו שזכאי להן בעל דין רגיל, וכי הנאמן זכאי לקבל לידיו מסמכים ומידע שהם תוצר ייעוץ משפטי, בהתחשב בסמכויותיו הנרחבות ובעובדה שהייעוץ המשפטי ניתן לוועדות, בהיותן אורגן מאורגני החברה.

29. תזכיר חוק לעידוד פעילות בשוק ההון (תיקוני חקיקה), התשפ"ד-2023 (1 בינואר 2024).

נוכח העלויות המשמעותיות הצפויות בעקבות ניהול מלחמת חרבות ברזל, מוצעים בתזכיר החוק תיקוני חקיקה שונים במטרה לעודד את הפעילות בשוק ההון, לגוון את אפיקי ההשקעה והמימון וכן, לשכלל את שוק ההון. תיקוני החקיקה המוצעים מתייחסים למספר נושאים שנבחנו על-ידי רשות ניירות ערך בשנים האחרונות, וזאת במסגרת חוק ניירות ערך; חוק השקעות משותפות בנאמנות, התשנ"ד-1994; וחוק הסדרת העיסוק בייעוץ השקעות, בשיווק השקעות ובניהול תיקי השקעות, התשנ"ה-1995.

למזכר שפורסם ללקוחות משרדנו בנושא לחצי כאן.

30. טיוטת תקנות החברות (הקלות לחברות שניירות ערך שלהן רשומים למסחר בבורסה מחוץ לישראל) (תיקון מס' 10), התשפ"ד-2023 (4 בדצמבר 2023)

טיוטת התקנות המוצעת כוללת הקלות חדשות בתחולת דיני החברות במספר היבטים, כמו גם התאמות נדרשות בתקנות הקיימות, עבור חברות שהתאגדו בישראל ונסחרות בחו"ל. מוצעת גם הרחבת תחולה של ההקלות שחלות על חברות חו"ל בלבד, כך שיחולו גם על חברות כפולות (שנסחרות במקביל בישראל ובחו"ל). ההקלות המוצעות מתייחסות בין היתר, לגילוי על היעדר קיומו של ענין אישי של בעל מניה המשתתף בהצבעה (מוצע לאפשר לחברות לקבוע ברירת מחדל בדבר היעדר קיומו של ענין אישי וכי הודעה על ענין אישי תימסר בנפרד לחברה), העלאת רף האחזקות הנדרש ביחס להצעת מועמד לכהונת דירקטור בידי בעל מניה (מ-1% ל-5%), הקלה לענין חלוקה בדרך של רכישה עצמית שאינה מקיימת את מבחן הרווח והרחבת ההקלה לענין פטור מחובת צירוף כתב הצבעה והודעת עמדה. ההתאמות בתקנות הקיימות מתייחסות להרחבת תחולתן של מספר הקלות החלות כיום על חברות חו"ל כך שיחולו גם על חברות דואליות (הקלות הנוגעות להצעת רכש מיוחדת, הצעה פרטית מהותית ופרסום הודעה על אסיפה כללית). כמו-כן, מוצע להרחיב את ההקלה לענין המועד הקובע, באופן שיאפשר לקבוע מועד קובע שחל עד 60 ימים לפני מועד האסיפה (חלף 40 ימים) ולהסיר את המגבלה החלה על חברה דואלית, לפיה על המועד הקובע לחול לאחר מועד זימון האסיפה.

31. טיוטת תקנות החברות (הוראות לענין תביעה נגזרת והגנה נגזרת), התשפ"ג-2023 (14 באוגוסט 2023)

מטרתה של טיוטת התקנות הינה להסדיר את סדרי הדין בהליכי תביעות נגזרות ואופן ניהולן, לרבות אופן הגשת בקשה לאישור תביעה נגזרת והתשובה לה; אופן ההגשה של בקשה לגילוי מסמכים; הסדרה של מצב בו מוגשות מספר בקשות דומות; אפשרות לקיים דיון מקדמי לצורך סילוק התביעה על הסף במקרים המתאימים; והסדרה של בקשה להסתלקות. עוד מוצע כי מנהל בתי המשפט ינהל

²³ רע"א 6280-22 גיורא ענבר נ' עו"ד אופיר נאור נאמן אי די בי חברה לפתוח בע"מ (בפירוק) (18 באפריל 2023).

פנקס תביעות נגזרות שיהיה פתוח לעיון הציבור ובו יירשמו החלטות, כתבי בי-דין, בקשות והודעות שונות שפורסמו בנט המשפט וכן, הודעות שונות שנמסרו למזכירות בתי המשפט במהלך התביעה הנגזרת.

כמו כן, במסגרת טיוטת התקנות מוצע, בין היתר, להסדיר באופן פרטני את המקרים בהם בית המשפט יעבד את ההליכים בבקשה או בתביעה נגזרת כדי לאפשר דיון בוועדת תביעות בלתי תלויה שתייעץ לדירקטוריון בנוגע להתנהלות הרצויה בקשר לתביעה. טיוטת התקנות מפרטת את השיקולים שעל בית המשפט לשקול בבואו לעבד הליכים כאמור, ובכלל זה הרכב הוועדה והבטחת אי תלותה, היקף הסמכויות שמוקנה לוועדה ועוד. בנוסף, מוצע להסמיך את בית המשפט למנות מומחה אובייקטיבי מטעם בית המשפט במקום הוועדה או לצידה.

32. חידושי פסיקה בנושא ועדת תביעות בלתי תלויה

32.1 בקשה לדיון חוזר בהחלטה של בית המשפט הכלכלי והכללים בעניין ועדה בלתי תלויה שהוקמה בקשר לבקשה להגשת תביעה נגזרת²⁴ (20 ביולי 2023)

בקשה לדיון חוזר בהחלטה של בית המשפט הכלכלי לאשר תביעה נגזרת, אשר התקבלה בניגוד להמלצת ועדת תביעות בלתי תלויה שהוקמה לבחינת סוגיית התביעה הנגזרת. הוועדה מצאה שלא להמליץ על הגשת תביעה נגד בעלי השליטה בחברה ודירקטוריון החברה אימץ את מסקנות הוועדה כאמור. החברה ובעלי השליטה התנגדו לבקשת האישור, אך הבקשה אושרה, ולפיכך הם הגישו בקשות לקיום דיון חוזר בהחלטה. החברה אף ביקשה להעביר את הדיון החוזר לבית המשפט העליון.

בית המשפט הכלכלי דחה את הבקשה לקיום דיון חוזר בבית המשפט העליון וציין כי מידת החיוניות בהעברת הדיון לבית המשפט העליון נתונה בספק, שכן העקרונות הבסיסיים בסוגיית הוועדות הבלתי תלויות הותוו, ולו בכלליות, על-ידי בית המשפט העליון שכבר הבהיר, כי החלטת הדירקטוריון בשאלת הגשת התביעה בידי החברה היא רלוונטית ובעלת משמעות רבה לצורך ההכרעה בשאלה אם ניהול התביעה הוא לטובת החברה וכי הוועדה היא מנגנון הנועד לעמעם את ניגוד העניינים שבו נגוע הדירקטוריון, ועל כן התשתית המקצועית שעל בסיסה התקבלה ההחלטה, היא רלוונטית להליך. **עוד הובהר, כי עמדת הוועדה הבלתי תלויה (המורכבת מגורמים החיצוניים לדירקטוריון) אינה מחייבת את הדירקטוריון, לאור היותה גורם ממליץ ומייעץ בלבד, כשם שהמלצות הוועדה והחלטת הדירקטוריון גם יחד אינן מחייבות את בית המשפט ולפיכך נתונות לביקורת שיפוטית.**

32.2 החלטה לאשר בקשה לתביעה נגזרת בקשר עם החלטות בדבר מדיניות התגמול לדירקטורים בחברה, וזאת על אף מסקנות ועדת תביעות בלתי תלויה²⁵ (26 במרס 2023)

בקשה לתביעה נגזרת, שהוגשה כנגד חברה ודירקטורים המכהנים בה, על-ידי בעלי מניות ופנסיונרים של החברה. החברה והדירקטורים ביקשו לדחות את בקשת אישור התביעה, מבלי להגיש תשובה מפורטת מטעמם, זאת מאחר שדירקטוריון החברה אימץ את החלטות ועדת התביעות החיצונית והבלתי תלויה שהחברה מינתה בעניין, אשר קבעה כי הגשת התביעה אינה לטובת החברה, ומשכך יש להחיל על ההחלטה את כלל שיקול הדעת העסקי.

התביעה נשוא הבקשה עוסקת במדיניות התגמול לדירקטורים, לגביה נטען כי בקבלתה נפלו פגמים מהותיים. באשר לאופן החלט הביקורת השיפוטית על מסקנות ועדת התביעות הבלתי תלויה (שתוצאתה היא קבלה או דחייה של בקשת החברה), קבע בית המשפט כי יש להחיל מבחן דו שלבי, אשר חלקו הראשון יעסוק בהליך עבודת הוועדה (באופן הקמתה, בעצמאותה, ובהרכבה, היקף הסמכויות שהוקנו לה, מקצועיותה, ועוד). חלקו השני יבחן את החלטת הוועדה לגופה, סבירותה ומידתיותה אל מול סיכויי התביעה ואל מול ההטבות שהחברה עשויה להפיק ממנה. בנוסף, נבחנת החלטת הדירקטוריון ומידת עמידתה בתנאי כלל שיקול הדעת העסקי. לבית המשפט שיקול דעת לבחון את מסקנות ועדת התביעות לגופן, גם אם התקבלו

²⁴ ת"א (תל אביב-יפו) 42181-06-23 **ספיר הנדסה ותעשייה בע"מ נ' משה אהרוני** (20 ביולי 2023).

²⁵ תני"ג (תל אביב-יפו) 26054-10-21 **דוד כהן נ' זן חברה לתחבורה ציבורית בע"מ** (26 במרס 2023).

בהליך נאות. בין היתר, מקום בו עסקינן בבקשה לאישור תביעה נגד דירקטורים מכהנים שבמסגרתה נטענות טענות להפרת אמון, ראוי להחיל מבחן המותיר לבית המשפט שיקול דעת לבחון את מסקנות ועדת התביעות.

בנסיבות העניין, נקבע כי החלטת הדירקטוריון לאמץ את המלצות הוועדה אינה מצדיקה את דחיית בקשת האישור ללא דיון לגופה, וכי ניתן יהיה לדון במסקנות הוועדה לגופן רק לאחר שהחברה תגיש את תגובתה לבקשת האישור, ומשכך נדחתה הבקשה.

32.3 דחיית בקשה של חברה לעכב בירור בקשה לתביעה נגזרת עד לגיבוש מסקנות ועדת תביעות חיצונית בלתי תלויה שעתידה לקום²⁶ (27 באפריל 2023)

בית המשפט דחה את בקשת החברה לעיכוב הליכים בבקשה לאישור תביעה נגזרת עד לגיבוש מסקנותיה של ועדה חיצונית בלתי תלויה שעתידה לקום. הבקשה לאישור תביעה נגזרת מבוססת על הטענה כי בעל השליטה בחברה (המכהן כמנכ"ל וכדירקטור בחברה), ביצע עסקה פרטית בתחום הנדל"ן למגורים, המהווה את ליבת העיסוק של החברה. לפי הבקשה, היה על בעל השליטה לקבל את אישורה של החברה לכך או להציע את אותה עסקה לחברה האם שתבחר האם ברצונה לבצע אותה. במקרה דנן נקבע כי על-אף שלא בוצעה פניה מוקדמת לחברה בטרם הגשת הבקשה לאישור תביעה נגזרת בהתאם לסעיף 194(ב) לחוק החברות, ומבלי להידרש לסוגיה האם המבקש פעל שלא כדין בכך שלא פנה בפניה מוקדמת, בית המשפט קבע כי לאור משך הזמן שחלף מאז הגשת בקשת האישור (כארבעה חודשים) ושמלבד מהודעת החברה על הקמת ועדה, לא עדכנה החברה דבר נוסף בהקשר זה (לרבות לגבי הרכבה), נראה כי החברה אינה פועלת במלוא המרץ להקמת הוועדה הבלתי תלויה. קביעה זו, לצד בקשתה של החברה לעיכוב הליכים למועד שאינו קצוב, הובילה את בית המשפט לדחות את הבקשה, שכן משמעה דחייה שאינה קצובה בזמן של בירור ההליך.

33. עמדות ועדכונים חשבונאיים נבחרים

במהלך שנת 2023 הרשות פרסמה עמדות והחלטות אכיפה בנושאים חשבונאיים שונים הנוגעים לדוחות הכספיים. על אף שמזכר זה אינו עוסק בחלק ג' לדוח התקופתי (הדוחות הכספיים התקופתיים), להלן תובא רשימת פרסומים חשבונאיים עיקריים הקשורים בין היתר למגזרי פעילות:

33.1 [תשובת סגל הרשות לפניה מקדמית בנושא שינוי מגזרי פעילות.](#)

33.2 [החלטת אכיפה חשבונאית 5-23: קיבוץ מגזרי פעילות.](#)

33.3 [החלטת אכיפה חשבונאית 7-23: הצגת פילוח הכנסות לפי מגזרי פעילות.](#)

33.4 [החלטת אכיפה חשבונאית 8-23: הקצאת סכומים בין מגזרי פעילות.](#)

34. קווים מנחים של איגוד הדירקטורים ולשכת המבקרים הפנימיים - המשכיות עסקית בשעת חירום²⁷ (31 באוקטובר 2023)

מסמך המלצות כללי המציע דרכי פעולה מיידיות וקווים מנחים, שיוכלו לסייע לכל ארגון לנסות ולהתגבר על המכשולים היום-יומיים בעת הזו ולאפשר המשכיות עסקית בעת חירום. במסגרת המסמך צוין, כי על כל ארגון לבצע את ההתאמות הרלוונטיות בהתאם לסוג הארגון, אופיו, מיקומו הגיאוגרפי, הרגולציה המושתתת עליו, גודלו והמגזר אליו הוא משויך.

²⁶ תני"ג (מרכז) 42067-12-22 אורן דה לנגה נ' עמוס לוזון (27 באפריל 2023).
²⁷ מסמך "קווים מנחים המלצות איגוד הדירקטורים ולשכת המבקרים הפנימיים IIA ישראל לעבודה סינרגטית בוועדת הביקורת ככלי להמשכיות עסקית בשעת חירום".

עדכונים בנוגע לכשירות דירקטורים חיצוניים וגמולם

35.1 עדכון סכומים בתקנות שונות עקב שינויי מדד, לרבות עדכון סכומי הגמול לדירקטורים חיצוניים (9 במאי 2023)

ביום 9 במאי 2023 פורסם עדכון לסכומי הגמול לדירקטורים חיצוניים הקבועים בתקנות החברות (כללים בדבר גמול והוצאות לדירקטור חיצוני), התש"ס-2000 ("תקנות הגמול").

35.2 מענה לפנייה מקדמית בנושא זיקה של דירקטור חיצוני (יוני 2022, פורסם בפברואר 2023)

חברה בבעלות ממשלתית מלאה, העוסקת בעיקר בפעילות בתחום הביטחוני, פנתה לסגל הרשות בבקשה למנות כדירקטורית חיצונית מועמדת אשר כיהנה עד כשנה לפני מועד פרסום הפנייה כדירקטורית בחברה ממשלתית אחרת, העוסקת בתחום התחבורה הציבורית.

לעמדת החברה, מועמד המכהן כדירקטור בחברה ממשלתית כשיר להתמנות כדירקטור חיצוני בחברה ממשלתית אחרת וכי הקשר בין נושא המשרה בחברה ממשלתית לבעלת השליטה בה - מדינת ישראל, לא עולה כדי "זיקה". בנוסף, החברות פועלות בתחומים שונים, כפופות לכללי רגולציה אחרים ומשרדי ממשלה שונים (משרד הביטחון ומשרד התחבורה). לעמדת סגל הרשות, ומבלי לקבל בהכרח את מכלול טיעוניה המשפטיים של החברה, אין מקום להתערב בעמדת החברה לפיה העובדות אינן מקימות למועמדת "זיקה" כהגדרת המונח בסעיף 240(ב) לחוק החברות.

35.3 מענה לפנייה מקדמית בנושא כשירות לכהונה בוועדת התגמול (יולי 2022, פורסם בפברואר 2023)

שותפות מוגבלת ציבורית פנתה לסגל הרשות בשאלה האם הענקת אופציות בעבר לדירקטורים המועמדים לכהונה בוועדת התגמול מונעת מהם לכהן בוועדה מאחר ולא בוצעו הענקות דומות לשני הדירקטורים החיצוניים של השותפות אשר שניהם מכהנים בוועדת תגמול. הדירקטורים המכהנים בחברה ואשר כשירים להתמנות לכהונה בוועדת התגמול מקבלים גמול בהתאם לתקנות הגמול בסכומים זהים לאלו המשולמים לדירקטורים החיצוניים. עם זאת, בנוסף לגמול כאמור הוענקו בעבר לאותם דירקטורים אופציות לרכישת יחידות השתתפות של השותפות ואופציות כאמור לא הוענקו לדירקטורים החיצוניים בחברה.

סגל הרשות הודיע שלא יתערב בעמדת השותפות שאין לראות באופציות ככאלה המונעות מהדירקטורים לכהן בוועדת התגמול, לאור העובדה שהחל ממועד מינוי דירקטור כחבר בוועדת התגמול, הוא יהיה זכאי לגמול כמו שאר חברי ועדת התגמול ובשים לב לחלוף הזמן ממועד הענקת האופציות.

35.4 מענה לפנייה מקדמית בנושא גמול דירקטורים חיצוניים (ינואר 2023, פורסם בפברואר 2023)

חברה ציבורית, אשר לאחרונה הוכנסה אליה פעילות משמעותית בעסקת מיזוג, פנתה לסגל הרשות בבקשה כי לא יתערב בעמדתה, לפיה ניתן לשנות את גמול הדירקטורים החיצוניים במהלך כהונתם מהגמול המזערי לגמול הקבוע, על אף הוראות תקנות הגמול, הקובעות כי ככלל לא יתאפשר שינוי בגמול דירקטור חיצוני במהלך תקופת כהונתו.

החברה נימקה את בקשתה בין היתר בכך שעם השלמת עסקת המיזוג חל שינוי משמעותי בפעילות החברה, הוגברה עבודת הדירקטורים והאחריות המוטלת עליהם. כמו כן, שכר הדירקטורים התבסס על הכנסות החברה וכעת הכנסותיה גדלו בעקבות המיזוג.

סגל הרשות לא קיבל את עמדת החברה, וציין כי תקנות הגמול קובעות מפורשות כי אין לשנות את גמול הדירקטורים במהלך תקופת כהונתו וכי שינוי כזה עלול לרוקן את תכלית התקנה מתוכן, שכן מטרתה היא לצמצם את מרווח שיקול הדעת של החברות בעניין זה, מחשש שיובילו לפגיעה בשיקול הדעת של דירקטורים חיצוניים.

סיום חובות דיווח

.36

שו"ת 105.34: דוחות עיתיים אחרונים בסיום דיווח (יוני 2023) 36.1

במסגרת עסקת מיזוג של חברה ציבורית עם חברה פרטית, מניות החברה הציבורית נרכשו מבעלי המניות מהציבור בתמורה למזומן והחברה הציבורית הפכה לחברה פרטית. בהתאם, החברה הציבורית גם סיימה את חובות הדיווח שלה מכוח חוק ניירות ערך. העסקה אושרה באסיפת בעלי מניות של החברה במהלך חודש דצמבר, בסמוך לסיומה של השנה הקלנדרית והשלמת העסקה ורכישת מניות החברה מבעלי המניות מהציבור התקיימה במחצית השנייה של חודש ינואר בשנה הקלנדרית העוקבת. עלתה השאלה האם החברה נדרשת לפרסם את הדוח העיתי הראשון לשנה הקלנדרית בה העסקה הושלמה.

סגל הרשות השיב בחיוב. תקנה 2(ה) לתקנות הדוחות קובעת כי תקופת הדיווח האחרונה שבגינה יגיש תאגיד דוחות עיתיים תהיה תקופת הדיווח האחרונה שהסתיימה עובר למועד סיום חובות הדיווח. תקנה 2(ה1) קובעת כי על אף האמור בתקנה 2(ה), תאגיד שמניותיו נרכשו בהצעת רכש מלאה לפי סעיפים 336 עד 338 לחוק החברות או במסגרת הליך אחר הדומה במהותו להצעת רכש מלאה, יגיש דוח עיתי לרבעון העוקב לתקופה האמורה בתקנה 2(ה).

בנסיבות המתוארות הליך המיזוג שביצעה החברה דומה במהותו להצעת רכש מלאה כאשר ניירות הערך של החברה נמצאו בידי הציבור עד לאמצע חודש ינואר. בשים לב להוראות התקנות, מועד אישור המיזוג באסיפה הכללית אינו המועד לפיו נקבע הדוח העיתי האחרון שעל החברה לפרסם, אלא שמועד זה נקבע על בסיס המועד בו ניירות הערך של החברה נרכשו והפסיקו להימצא בידי הציבור, באמצע חודש ינואר של השנה העוקבת. לפיכך, הדוח העיתי האחרון שעל החברה לפרסם הוא הדוח העיתי הראשון לשנה הקלנדרית בה העסקה הושלמה.

מענה לפניה מקדמית בנושא סיום חובות דיווח לאחר השלמת מיזוג משולש הופכי (ינואר 2023, פורסם בפברואר 2023) 36.2

פנייה לסגל הרשות בבקשה שלא לפרסם דוח עיתי לרבעון הראשון לשנת 2022. בנסיבות העניין, בחודש אוגוסט 2021 נחתם הסכם מיזוג בין שתי חברות והממונה על התחרות אישר את העסקה בחודש דצמבר 2021, ועקב טווחי הזמן הנדרשים לצורך הוצאת תעודת המיזוג והמלצת הבורסה שלא לקבוע את מועד השלמת המיזוג ליום חמישי, נקבעה השלמת המיזוג ליום העסקים הקרוב ביותר לחודש דצמבר - 2 בינואר 2022 שלאחריו, ובו נרשם המיזוג ברשם החברות והופסק המסחר במניות חברת היעד.

לעמדת סגל הרשות, העמדה לפיה החברה הממוזגת אינה נדרשת על-פי הוראות התקנות לפרסום הדוחות העיתיים לרבעון הראשון לשנת 2022 אינה מקובלת, אך בנסיבות הייחודיות של המקרה הספציפי, בדגש על העובדה שהמסחר במניות החברה הממוזגת הופסק כבר ביום המסחר הראשון שחל ברבעון הראשון של שנת 2022, סגל הרשות ימליץ שלא לנקוט אמצעי אכיפה ככל ויוחלט שלא לפרסם את הדוח כאמור.

פסק דין בעניין סיום חובות דיווח של חברה שמניותיה נמחקו מהמסחר ומספר בעלי המניות בה עומד על 74²⁸ (1 ביוני 2023) 36.3

בית המשפט קיבל בקשה מטעם חברה לסיום חובות דיווח המוטלות עליה על-פי דין, זאת בהתאם להוראות תקנה 52 לתקנות הדוחות (הקובעת תנאים לסיום חובות דיווח של תאגיד שניירות הערך שלו נמחקו ממסחר ושמספר המחזיקים מהציבור בניירות הערך שלו אינו עולה על 200 והתקבל אישור בית המשפט לכך). בית המשפט קבע כי מקובלת עליו עמדת הרשות לפיה יש לנקוט משנה זהירות ביישום חלופת סיום הדיווח הקבועה בתקנה 52 וכי סיום חובות דיווח לפיה צריך להיות שמור למקרים חריגים בלבד בהם אין הצדקה להמשיך לחייב את התאגיד בקיום חובות הדיווח.

²⁸ ת"א (תל אביב-יפו) 71890-01-23 צמיחה אינווסטמנט האוס בע"מ נ' הרשות לניירות ערך (1 ביוני 2023).

בית המשפט אישר את הבקשה בין היתר לאור כך שמספר בעלי המניות בחברה עומד על 74 בעלי מניות; מניות החברה נמחקו מהמסחר לפני כ-5 שנים; החברה היא "חברת מעטפת" נעדרת פעילות עסקית וללא תוכניות לעתיד ועוד. כמו כן, הרשות ביקשה כי ככל שתיענה בקשת החברה לכינוס אסיפת בעלי המניות לצורך הפסקת הדיווח, הרוב הנדרש יהא רוב מקרב בעלי המניות מהציבור, שאינם בעלי השליטה בחברה או גורמים הקשורים אליהם. לאור קיומו של הרוב האמור באסיפה, ובהתחשב בנסיבות, בית המשפט נעתר לבקשה ואישר לחברה להפסיק את חובת הדיווח שלה.

* * *

מובהר, כי הסקירה לעיל הינה אינפורמטיבית ותמציתית בלבד, במטרה להפנות את תשומת הלב לקיומו של עדכון בנושא מסוים, ואין בה כדי לסכם את מלוא חובות הדיווח החלות על תאגידים מדווחים או להוות חוות דעת משפטית. ככל שמתעורר צורך בייעוץ משפטי קונקרטי בקשר עם הנושאים המוצגים בסקירה זו, מוצע לפנות לקבלת ייעוץ ייעודי על בסיס נסיבות כל מקרה ומקרה. בכל שאלה או צורך בהבהרה בקשר עם העניינים המפורטים בסקירה זו, ניתן לפנות לאנשי הקשר שלכם במשרדנו או לעו"ד גור נאבל, שותף וראש תחום שוק הון, מחלקת תאגידים ושוק הון, בדוא"ל: Gur.Nabel@goldfarb.com /או בטלפון 03-6089802, או לעו"ד הדר ציקינובסקי שהרבני, שותפה, מחלקת תאגידים ושוק הון, בדוא"ל: Hadar.Sharabani@goldfarb.com /או בטלפון 03-6089332.

כותבי המזכר: עו"ד גור נאבל, עו"ד הדר ציקינובסקי שהרבני, עו"ד הדס פוגזליץ בר אל, וגב' דניאלה רפולו.